

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski prečinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 17 maj 1940
God. XI • Broj 20

Pravo odbrane je svetije od svih obzira!

Sred najsudbonosnijih dana što ih proživljuje svet, pokazuje Jugoslavija da veruje, i u svoje pravo i u svoju snagu. A u današnjim prilikama to je jedini stav, koji može biti od koristi. Sva nastojanja da se protivnici udovolje uzimanjem jagnjeće maske, pokazala su se kao bezuspešna. Pasivna neutralnost, sputana obzirima prema svim stranama, pokazala se ne samo kao iluzorna, već i mamac za protivnika, koji mu otvara put.

Demokratske sile se pravdaju time, da one, već po svojim načelima, ne mogu da pribegavaju kršenju međunarodnih obaveza i upotrebi nasilja, kad im je cilj, da se bore protiv toga. Zato nisu ni mogle da unapred one moguće napadaj na Norvešku, Holandiju i Belgiju, time što bi same, još pre, ušli u te zemlje; dok su napadnuti neutralci mislili, da će možda izbeći napadaju, ako ništa ne učine da ga izazovu, pa niti to, da unapred organizuju pomoć sa strane saveznika. Međutim su baš ti obziri bili možda presudni u pitanju prevage, koja se u dosadašnjem razvoju operacija, u Holandiji i Belgiji, pokazala na nemačkoj strani.

U sukobu su tu dva shvatanja; i totalitarci to ne nazivaju obzirima, već sporošću i nesposobnošću; dok munjevitost bezobzirnost, zajedno sa svima „petim kolonama“, itd., dižu na rang novog međunarodnog morala, zdrave rasnosti i osnove za budući poredak i civilizaciju.

Nije u prirodi našeg čoveka da takva shvatanja prihvati, a i velika većina ostalog čovečanstva (i pored dosadašnjih uspeha predstavnika tih teorija) ne može da veruje, da bi ona mogla da iznesu konačnu pobjedu. Zato se i podvlači, da su i u ranijim ratovima vrlo često sve pobjede bile na strani bezobzirnosti, sem konačne pobjede. Pa ipak bi vrlo opasno bilo oslanjati se isključivo, na analogije iz istorije i na ubedenje da ni najmoćniji režimi nisu nikada uspjeli da se nametnu čitavom svetu, gomilajući iz dana u dan nove žrtve, nova ogorčenja i nove neprijateljstva.

Načelno može sve to da bude tačno, ali je tačno i to, da čovečanstvo strada, da se ta stradanja proširuju na nove zemlje i da svaki od neutralaca može svakog trenutka da očekuje, da se i na njega prošire. I zato treba već unapred da izvrši sve pripreme i da ne propusti ni jedne zapete u sistemu svoje odbrane.

I najmanja sitnica može da bude odlučujuća! Unapred svaki pojedinac treba da zna svoje mesto i svoju dužnost, i da je, bez odlaganja i sa maksimumom energije, izvrši. Nikakvog kolebanja ne sme da bude; utoliko manje što je, bar kod nas u Jugoslaviji, JEDNODUŠNOM VOLJOM MERODAVNIH I ČITAVOG NARODA, STVORENA NEIZMENJIVA ODLUKA, — DA SE NAJODLUČNIJE BRANIMO, — MA KO NAS NAPAO, MA KOLIKO BILO NAPADAČA I MA KOLIKO MOĆNI ONI BILI!

TO JE VRHOVNI AKSIOM ČITAVE NAŠE DANASNJICE I ZATO NJIME TREBA DA SE RUKOVODE SVA NAŠA DELA I SVE NAŠE PRIPREME. Šta će raditi vojska na granicama, to znaju oni koji je vode, i u koje naš narod gleda sa punim poverenjem. Ali već sada TREBA DA ZNA I SVAKI ČOVEK U UNUTRAŠNJOSTI, SVAKA ŽENA, PA TAKO REČI I SVAKO DETE, KOJA MU JE DUŽNOST, NE SAMO U RATU, VEĆ JOŠ I DANAS, DOK TRAJE MIR, — DA SE RAT PO MOGUĆNOSTI OTKLONI!

Metode defetizma, stranih agenata, „petih kolona“, preodevenih padobranaca itd., već su i suviše otkrivene da bi ma ko mogao biti iznenađen, ko nije u krajnjoj mери uspavan i demoraliziran. A baš poslednji dani su pokazali, da se odbrambeni moral i odlučnost našeg naroda nalaze na retkoj visini, i da te vrline treba još samo CVRSTO I CELISHODNO ORGANIZOVATI.

U tome leži glavni zadatak i GOLEMA ODGOVORNOST SVIH ISTINSKI NACIONALNIH ORGANIZACIJA, A U PRVOM REDU JUGOSLOVENSKOG SOKOLSTVA. Oglašavanjem pripravnosti i velikom smotrom našeg članstva, prošle nedelje, sokolstvo je pokazalo put, koji treba što pre da se proširi i na sva ostala udruženja, na čitav

Величанствени успех смотре соколске приправности, у недељу, 12 маја

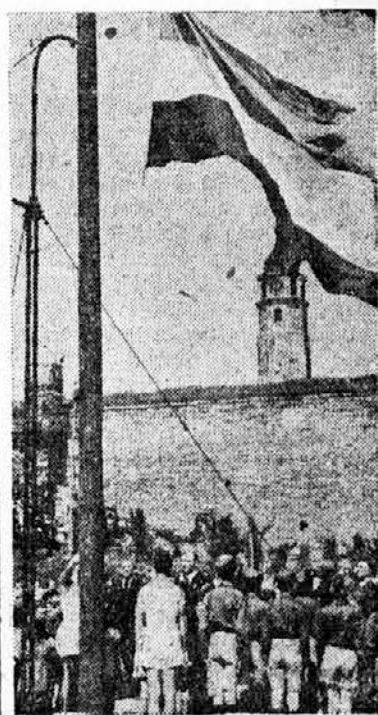
Велика смотра југословенског соколства, која је у читавој Југославији обављена прошле недеље, 12 маја, као прва јавна манифестација СТАЊА СОКОЛСКЕ ПРИПРАВНОСТИ, коју је средио Савез Сокола Н. Ј., показала се, и по броју учесника и по духу који је том смотром владао, — као НАЈВЕЛИЧАНСТВЕНИЈА НАША НАЦИОНАЛНА МАНИФЕСТАЦИЈА, ОРГАНИЗОВАНА У НАШОЈ ЗЕМЉИ ПОСЛЕ ОСЛОБОЂЕЊА.

Не само све управе наших жупа, него и сваки, најнезнатији члан наших соколских чета, схватио је врло добро смисао све смотре приправности и одлучности, па је зато уложио све напоре, да она успе што савршеније и да у једној мисли окупи, не само југословенско соколство, него и читаву нашу стабину. Својом смотром је југословенско соколство хтело прео да укаже пут, којим треба читаву земљу да пође и да њом даде пример читавој нашој јавности. Југословенско соколство је свесно своје изузетне одговорности у данашњим судбоносним еременима, и зна врло добро, да — одмах иза наше јуначке војске, у коју су упрте очи читавог народа, оно долази на прво место у приватној иницијативи, за стварање унутарњег фронта, за организацију одбране и отпора, за борбу против свих страних убацивања и за организацију рада и дисциплине. Знајући то, соколство је на првој манифестацији своје приправности позвало на окуп и искључиво своје чланство, као ПРВИ КОРАК ЗА ОКУПЉАЊЕ СВИХ НАРОДНИХ СЛОЈЕВА, кога ће соколство спровести у вези са осталим националним удружењима, и у коме ће оно чинити језгру и дежети предводника. ДУХ САМОСВЕСТИ, ВЕРЕ, ПОУЗДАНЊА, БОРБЕНОСТИ И ОДЛУЧ-

НОСТИ ТРЕБА ДА ЗАТАЛА-СА ЧИТАВОМ НАШОМ ЗЕМЉОМ, да каже и најизложенијем нашем човеку, да ће га читав народ узети у заштиту; а свима који би хтели да нас нападну, да ће наићи на врло тврдо орах, о који ће већ унапред скршити зубе сви страни агенти, туристи и издајници, као и сви нападачи, ма како бројни и наоружани били.

ОДЗИВ НА СМОТРИ БИО ЈЕ СЈАЈАН У ЧИТАВОЈ ЗЕМЉИ, а одушевљење такво, да га је на кратком простору немогуће описати. Било је, додуше, у неким варошима Бановине Хрватске случајева, да су организационе власти ометали припремање јавне смотре, што је изазвало разумљиво огорчење у душама наше браће. Савез Сокола је најодлучније протестирао против таквих мера и препоручио нашим јединицама да се клоне било каквих инцидената; па кад већ они, којима би то била дужност, немају довољно смисла за општу ствар, нека Соколи покажу да су изнад њих, и да им је спољна безбедност преца од свих унутарњих размирица. Наше чланство се томе и одазвало, али треба нагласити да је више него жалосно, што се и у оваквим приликама испољило ситничарско партизанство и што је мржња франковачких разбијача однела победу над родољубљем и законитошћу. Иначе, морамо признати, да је у осталим крајевима Бановине Хрватске смотра обављена без икаквих препрека са стране власти, док са стране народа, а нарочито селаштва, није успште дошло ни до најмањег инцидента, већ је напротив јавност са највећом симпатијом гледала на соколску манифестацију.

Није нам могуће донети потанкости о смотри у појединим јединицама ма да су те појединости пуне врло утешљивих

Друштво Београд II подиже заставу на Калемегдану

чињеница и величанствених призора живе вере и спонтаног одушевљења. Већ до данас смо примили безброј дописа и телеграфских извештаја о успеху смотре, а тај ће број током недеље само расти, па би нам требало читавих десет бројева, да изнесемо све што се у њима налази. Зато смо присиљени да излучимо само оно што је најкарактеристичније, а браћу молимо да уваже, да Савез Сокола има преко 2.000 јединица, и да је толики број извештаја, нарочито ако су детаљни, немогуће објавити.

Smotra u Beogradu i Zemunu

Beogradske i zemunske jedinice Sokola održale su u svojim sokolanama i letnjim vežbalištima uspele smotre, spojene sa predavanjima i programima rada iz narodno odbranbenog vaipitanja. Specijalni automobil, sa starešinom beogradske župe br. Veljom Popovićem, članovima uprave i našim saradnikom, obišao je sve beogradske i zemunske jedinice, gde su se uverili o pravom shvatanju i dužnosti beogradskih sokola.

Odziv članstva u pojedinim sokolskim društvima u Beogradu i Zemunu, izražen u sumarnom procentu iznosi nešto preko 75%, što je vrlo lepo, kada se uzme u obzir da je mnogo njih bilo sprečeno drugim dužnostima, a naročito pozivom na vežbu.

U sokol društvu Beograd Matice smotra je bila naročito impozantna, s obzirom na veliki broj članstva, vojnu muziku, dešetičnu obuku, starešinstvo Saveza itd. Osim programa, predvi-

(Nastavak na 2-oj strani)

narod i na sve krajeve. A cilj te organizacije treba da bude, da još pre opasnosti pokaže, i spoljnim neprijateljima i eventualnim „petim kolonama“, da ćemo NAJBEZOBZIRNIJE ugušiti svaki njihov pokušaj, pa da ga se već unapred okane. A ako to ne učine, da budemo u stanju da ga zaista sa najvećom BEZOBZIRNOŠĆU ugušimo!

Ne bojimo se reči „bezobzirnost“, jer ona kod nas ne znači što i kod drugih. Kod nas to nije bezobzirnost jačeg napadača prema mirnoj žrtvi, već muški stav napadnutog, kod koga NAJSVETIJE BOŽIJE I LJUDSKO PRAVO, PRAVO ODBRANE, POSVEĆUJE SVA SREDSTVA, dok svaku obzirnost pretvara u kukavičluk i u zločinstvo.

Kad znamo svoj put i svoju pravdu, onda znamo da su sa nama i Bog i moral. I zato odbacimo sve obzire i predimo na posao. Ne ugrožavamo nikoga, ali ni od koga ne damo sebi oduzeti pravo, da se, i u miru i u ratu, do zubi naoružamo i organizujemo, protiv bilo čijeg ugrožavanja! Stvari se razvijaju tako, da čitav svet uvida, da mu se radi o biti ili ne biti. A iz toga ima samo jedan izlaz, — neumorno raditi, spremati se i boriti! Jer pobjeda će, na koncu konca, biti ipak onoga, čija vera i snaga — moralna, a ne samo materijalna — bude pokazala što veću istrajnost.

U čitavoj Jugoslaviji se sokolstvo najspremnije odazvalo pozivu Otadžbine

(Nastavak sa 1. strane)

denog po opštim uputstvima, generalni sekretar Saveza SKJ, brat Radmilo Grdić, održao je veoma uspešno i vatreno predavanje.

Sokolsko društvo Beograd I održalo je smotru na letnjem vežbalištu, a prosvetar brat Ilić održao je lepo predavanje.

Sokolsko društvo Beograd II obavilo je desetičnu obuku, predavanje za ženske o bojnim otrovima, evakuaciji, izvršilo je gađanje puškom i defile pred zastavom. Predavanje su održali starešina ing. Kostić i brat Dušan Jovanović.

U Sokolskom društvu Beograd III održana su predavanja o narodno odbranb. radu, recitacije: »Kako se vaspitela predratna omladina« i drugo.

Sokolsko društvo na Čukarici — Beograd IV — osim predavanja i poslanice, izvršilo je obavezno takmičenje na strelištu svih pripadnika do 35 godina. Stariji su gađali iz vazdušne puške, izvršene su utakmice u odbojci, lakoj atletici, održan je čas s maskom i dečiji čas. Osim toga izvedena je ratna služba »osvajanje« Banovog brda i druge ratne vežbe.

U društvu Beograd V održali su predavanja župski načelnik brat Maksimović i brat Milosavljević, te brat Reljić.

Beograd VI je izvršio smotru i napravio izlet u četu Ivanovo, koji je u svakom pogledu uspeo.

Beograd VII takođe je bio na visini, kao i Beograd IX i X.

Zemun-Matica na svom letnjem vežbalištu izvršio je smotru. Odziv članstva bio je vrlo dobar. Održana su predavanja i izvršeno prenošenje preko zvučnika, što je privuklo veliki broj publike.

Sokolsko društvo Zemun I izvelo je na smotri gađanja, održane su vežbe iz desetične obuke, predavanja o bojnim otrovima i lekarskim predmetima, za ženske. Svirala je muzika Doma slepih iz Zemuna.

Pripravnost se pokazala opštai zanos spontan i iskrena odlučnost.

I. Sedlaček.

Uspeh smotre u ostaloj zemlji

Veliki brojčani i moralni uspeh imale su smotre u svima župama. Prema dosadašnjim izveštajima,

na njima je uzelo učešća sigurno oko 120.000 Sokola i Sokolice, što znači vrlo lep broj, osobito kad se uzme u obzir, da nisu bila pozvana deca i da se mnogi i mnogi članovi nalaze na vojnoj dužnosti. Ima župa, u kojima se na smotru odazvalo do 98% čitavog članstva, naročito seoskog. Sve smotre su otvorene pozdravom zastavi i čitanjem Savezne poslanice, zatim su održane vojno-odbrambene vežbe, takmičenja u gađanju, vežbe velosipedskih patrola, pouke u prvoj lekarskoj pomoći itd. U velikom broju jedinica vršena su skupna pešačenja, na daljinu od 5 do 20 kilometara, u kojima je junački učestvovalo i starije članstvo. Neke su jedinice, baš u vojničkom duhu, održale smotru već u 5 sati izjutra. Gotovo u svima krajevima je na smotrama učestvovalo i ostalo građanstvo, sa jednakim oduševljenjem, a mnogi su tom prilikom zatražili da se upišu u Soko.

Naročito brojan je bio odziv na smotri u župama Beograd, Skoplje, Banja Luka, Kranj, Novo Mesto, Novi Sad, Split, Osijek, Petrograd, Sarajevo, Ljubljana, Celje, Maribor, Mostar itd. Iz nekih župa nemamo još pojedinačnih izveštaja, ali je nesumnjivo, da je i u njima odziv bio velik. Prema pojedinim telegramima beležimo, da se je u Novom Mestu odazvalo 90%, da je u župi Skoplje učestvovalo preko 7.000 članova, u župi Petrograd oko 5.000, da je u Crnoj Gori, i pored toga što je veliki broj članova pozvan na vežbu, oduševljenje bilo veliko; da je u župi

Kranj smotra izazvala vanredan utisak i okupila preko 4.000 članova; da su u Zagrebu, i odziv i raspoloženje, bili odlični itd.

Župa Maribor javlja, da je smotra imala ogroman moralni uspeh i da je pokazala, da sve što nacionalno oseća ide za sokolstvom u odbranu otadžbine. — U Zagrebu je smotra sokolskih društava I, II, V. i VI održana u dvorani Sokola II, gde je brat Gavrančić održao sjajan govor; a društva III, IV i VIII održala su smotru na sokolskom stadionu u Maksimiru. Odziv je bio vrlo dobar, a oduševljenje veliko. Smotra je održana i u svima drugim jedinicama župe. — Župa Karlovac javlja, da su sve jedinice izvršile smotru u najvećem opsegu, bez ikakvih smetnji sa bilo čije strane, i da je uspeh bio rekordan. — U Šibeniku i okolici je smotra održana u najvećem oduševljenju, jednako kao i u Splitu, gde se u sokolskom domu sakupilo nekoliko hiljada članova, pošto je smotra na javnom mestu bila zabranjena, a velik deo članstva je bio sprečen drugim važnim dužnostima. — Sa bolom i ogorčenjem nam javljaju iz Sinja i Komiže, da je, za volju nekoliko mesnih razbijača, smotra bila potpuno zabranjena, zbog čega su frankovački elementi bili oduševljeni. Tome naprotiv je smotra u Trogiru i Kaštelima prošla u redu i sa uspehom, a u šibenskoj župi je smotra zabranjena u Novoj Srbici i Badnjevinu.

U župi Osijek su smotre obavljene uz najveće oduševljenje, sa

vrlo lepim odazivom. Jedino je policija zabranila povorku, koja je iz Slavanskog Broda bila krenula u Bosanski Brod.

Iz Subotice nam pišu, da je smotra imala veličanstven uspeh. Starešina, Lazar Tešić, održao je vatren govor. Velika povorka članstva krenula je na Palic i izvršila razne narodno-odbrambene zadatke. — Iz Vršca nam pišu, da je sokolska povorka pošla na aerodrom, predvođena od vojne muzike i praćena od mnogobrojnog naroda. Starešina Lilić je održao patriotski govor i izvedene su uspele narodno-odbrambene vežbe. — Smotra u Belom Manastiru pretvorila se u sjajnu manifestaciju, a u Plaskome je smotra održana na javnom vežbalištu, u prisustvu brojnog naroda i predstavnika vojske. Vazduhoplovni kapetan, Andrejević, predavao je o vazduhoplovstvu.

Naročito uspeša smotra održana je u Borovu, na kojoj su uzeli učešća Sokoli iz Borova i iz Vukovara, u tako velikom broju, da su ispunili sav stadion. Održane su vrlo uspele vežbe i bojna gađanja, a govore su održali starešina Toma Maksimović i N. Bartulović. Ostale novine javljaju također o vrlo uspešnim smotrama u Požarevcu, Bihaću, Aleksincu, Kraljevu, Nišu, itd.

U Novom Sadu je smotra započela već u 5 sati izjutra, podizanjem sokolske zastave i govorom starešine župe, brata Dr. Pavlasa. Odziv je bio sjajan, pa su sokolske kolone krenule preko varoši u Petrovaradin i Bukovac, sa muzikom i sokolskom konjicom na čelu. U Petrovaradinu se pridružio također veliki broj sokola, sa starešinom Vitoševićem na čelu, a malo dalje sokoli iz Sremskih Karlovaca, sa starešinom Dr. S. Simeonović-Čokićem. U Bukovcu ih je dočekala tamošnja četa, sa starešinom br. Rankovićem na čelu, pa se čitava ta impozantna povorka vratila u Novi Sad, pošto je na obrocima Fruške Gore izvela vrlo uspele narodno odbrambene vežbe. Smotru je posetio i komandant prve armijske oblasti general Milorad Petrović, koji je naročitu pažnju posvetio streličkom odeljenju. Rodoljubive govore su održali starešine: Jovan Totović, Vlada Višošević, itd.

Sve jedinice u župi Novi Sad priredile su smotre, ali još nedostaju izveštaji iz jednog dela jedinica. Međutim se, i prema dosadašnjem izveštaju vidi, da je odziv bio svuda odličan i oduševljenje veliko.

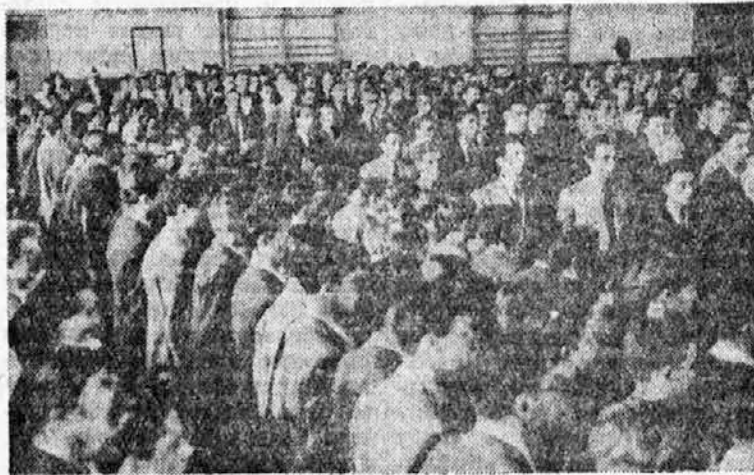
U Doboju je smotra počela također u rano jutro, pozdravnom reči starešine društva, Huse Avdića i predavanjima narodno odbranbenog karaktera, brata Z. Nikolića i S. Price. Veličanstvena povorka uputila se na dobojsku kosturnicu mučenika, da se pokloni njihovim senima, a brat Mučibabić održao je rodoljubiv govor. Izvedene su narodno odbrambene vežbe, uz najveće oduševljenje članstva i građanstva. Vrlo uspele smotre su održane i u sokolskim četama Kožuhe, Lipac, Srpska Grapska i Kostajnica.

U Sarajevu je održana zajednička smotra u društvu Sokol-Matica, gde se okupilo oko 1.500 članova i mnogo ostalog građanstva. Brat Jovan Petrović je održao pozdravni govor, a general Ljubomir Novaković je govorio o narodno odbranbenim dužnostima. Smotre su izvedene u čitavoj župi Sarajevo, u svima društvima i četama, sa najvećim oduševljenjem i sa rekordnim odzivom, tako da čitava rodoljubiva javnost sa najvećim pouzdanjem gleda na naše sokolstvo.

Iz Stare Kanjiže javljaju također o vrlo uspešnoj smotri, kojom prilikom je starešina A. Tatić održao rodoljubiv govor.

U rudniku Sisevac je sokolska smotra naročito uspeša, i na njoj su uzeli učešća mnogobrojni radnici Sokoli, kojima su brata, Strahinja Vuković i Marko Jančković, održali prigodne govore. Priredena je velika sokolska povorka kroz čitavo rudničko naselje, i obavljene narodno odbrambene vežbe. Radništvo je jednodušno pokazalo, da je spremno da brani otadžbinu. Čitav niz novih članova upisao se tom prilikom u Sokolsko društvo.

Savez Sokola K. J. je primio čitav niz pozdravnih telegrama, upućenih sa strane jedinica za vreme smotre. Svi ti telegrami, čiji tekst, zbog pomanjkanja prostora, ne možemo objaviti, puni su odlučnosti i vere u snagu otadžbine i u jednodušnosti čitavog naroda, koji je spreman da, bilo protiv koga, brani rodnu grudu.

U društvu Beograd — Matica, za vreme govora br. R. Grdića

Povodom održanih godišnjih skupština

Jedno od mnogih jezgrovito smišljenih i značajnih Tirševih gesala glasi: »Večiti rad — večito nezadovoljstvo«. Ovo mudro geslo imalo bi da bude urezano u mislima svih sokolskih pripadnika i jedinica pri svakodnevnom sokolskom i opštem poslovanju. Nije dovoljno da bude lepo napisano na zidu sokolane, već treba da struji kroz svaki i najsitniji sokolski rad. Raditi i biti zadovoljan sa svakim i slabijim radom ili uspehom nije dobro, nije vaspitno, nije napredno.

Iz temelja greše jedinice koje u godišnjim izveštajima na redovnim skupštinama ili drugim prilikama iznose često svoje čak i »potpuno« zadovoljstvo o svome radu. Ovo smelo tvrđenje nije uvek lako dokazati a najmanje treba da ga iznosi jedinica — sama o sebi. Niko od nas ne može i ne sme uveravati sebe ni druge o nekom »potpunom« zadovoljstvu postignutog rada, ideala ili cilja pošto bi se proveravanjem toga često i površnoga tvrđenja vrlo lako doznalo da nije baš svuda tako. Lepe i kitnjaste rečenice izveštaja još ne potvrđuju

uvek dobro a još manje na »potpuno« zadovoljstvo izvršen rad.

Da i bez naročite strogosti činimo smotru širom celog Saveza, nećemo naći ni jedne jedinice u kojoj se ne bi našla poneka manja, veća ili i opšta odsutnost i razni manji ili veći nedostatci u vezi sa izvršenim vaspitnim radom u sokolani, kod omladine, članova nevezbača, načelnikstva, prednjaštva, uprave, prosvetnih organa, pri vođenju časova vežbanja bez rasporeda i sa njim, pri uvežbavanju, prosvetivanju, u organizaciji, administraciji, pri poselima, igrankama, drugim priredbama i slično. Generalizirati pak »potpuno« zadovoljstvo bez obzira na nepovoljne činjenice i tek samo da treba nešto pohvalno izneti, najmirnije rečeno je — nepromišljeno.

I tako je često »prehvalisanim« izveštajem a pored toga i vestima u štampi o održanim skupštinama čitaocima sokolima i nesokolima sugerisan utisak da je kod naših jedinica sve odlično sredeno i u najboljem redu. Međutim dobro znamo svi da nije u svemu tako. — Pogrešna je praksa

iznositi u godišnjim izveštajima samo ono što je bez brige, prijatno i lepo za nas i slušaoce kad znamo da ima i suprotnih činjenica. Je li ovako iznošeno zadovoljstvo pravilno i dobro? Može li se njime popraviti u jedinici ono što popravku ili možda i rez odličnog hirurga uzalud čeka? Može li sve to predstavljati vernu sliku i bilans istinitog stanja jedinice?

Sa pojedinačnim i celokupnim radom jedinice preko godine možemo biti zadovoljni samo donekle, no potpuno — nikad! Svakako da i ono raznih stepena zadovoljstvo utvrdjemo u srazmjeri prema stvarno povoljnim ili nepovoljnim sredstvima i činjenicama sa kojima je naš rad i život povezan nedostatkom sokolskih domova, vežbaonica, dobrih i stručno spremnih ličnosti kod prednjaka, prosvetnih i upravnih organa i uopšte nedostatkom onih uslova koja nam obezbeđuju redovan, dobar, nesmetan i vaspitno napredan rad.

Ni jedinice koje imaju sve povoljne uslove za najbolji rad — ne mogu niti smeju biti »potpuno« zadovoljne svojim radom. Pre svega taj rad ne biva obično takav, da se ne bi moglo naći u njemu ni jednog nedostatka. — Suviše pak oduševljenje u zadovoljstvu ne biva trajno i stvara

izvesan zastoj u napretku pripadnika. — Jer oni, kad čuju ili čitaju takvo »prezadovoljstvo« vrhovnih funkcionera i vođstva jedinice o svome radu a znajući da nije rad bio baš tako idealan nekako se pokolebaju i postaju na neki čudan način i sami zadovoljni. Najzad u to veruju i smatraju da su za to »zadovoljstvo« dosta već i učinili i da ne moraju biti bolji. — Mnogi pak tu lako zaraznu činjenicu iskorišćuju dalje, popuštaju u radu, ulaze neprimetno u nemar, u neradnike i najzad u potpuno mrtvilo.

Uz »potpuno« zadovoljstvo sa radom ne smemo se ni hvalisati u izveštajima. Prvo je to neiskromno, često i neukusno. Ako smo stvarno neko priznanje zaslužili — dobro je. Ali ne treba da to kažemo o sebi mi — već merodavni drugi. No ni oni drugi ne treba da troše samo pohvalne reči, što ne znači da priznanje treba izbegavati. Naprotiv! Treba da se zbog potstreka uvek iznese ono što priznanje zaslužuje na pritom odmah, radi uporedenja, moramo skrenuti podesno pažnju i na negativne činjenice i na taj način uputiti svakom ono što treba makar to i neprijatno bilo. No to treba činiti uvek na primljiv i bratski način, sa vaspitnim ciljem da budemo još bolji.

Iznošenjem samo pozitivnih činjenica i zadovoljstva mogu se oduševiti samo sokolski početnici ili oni koji na skupštine dolaze više manje kao gosti sokolane, koji nisu ušli u svakodnevne potrebe i radnu odgovornost a koji prema tome nisu ni mogli da prate razvoj rada ili ono što je u njemu za jedinicu korisno ili štetno. — Ali iskusni poznavoci istinitog, izveštajem neretku širanog stanja u jedinici mogu o svemu tom imati drugo čak i suprotno mišljenje. Nikoga pak ne smeju zavaravati samo hronološkim redom sredi i ako možda brojni radovi jedinice u godišnjem izveštaju a naročito ako nije izneto uporedenje o tome da li smo i duhovno napredovali, ili oslabili u radu i opštem stanju prema prošlosti ili ne. Prolazni brojevi ili kvantitet ne odlučuje o bilansu rada — već stvarni i trajan kvalitet.

U suštinu ne mogu razume se ući prolazni posmatrači skupština. — Iz pisanih, lepih, prijatnih i pohvalnih izveštaja ne može se nikad saznati pravo stanje jedinice t. j. što je u njoj stvarno dobro i što nije.

Među sadržajno najbogatije i najznačajnije izveštaje a prema delokrugu rada idu izveštaji načelnika. — Čitaj i uporedi članak

Годишњица смрти Стевана Жакуле

У понедељак, 20 маја, ће про-
тоћи година дана од смрти ве-
ликог сокола, неустрашивог бор-
ца, истрајног радника, брата
Стевана Жакуле. Том приликом
ће се читаво југословенско со-
колство сетити његове светле
и усправљене соколске фигуре
и приликом годишњег помена
одати му заслужено признање
и вечиту захвалност.

Значајне 1875 године Перу-
шић је дао Лици новог сина
и Стеван Жакула засијао је пу-
ном светлошћу, која разбија гу-
сту таму, што тада обавијаше
југословенско племе. Сиромаш-
на Лица, без школа и без веза
са осталим светом, није га мо-
гла задржати у своме крилу и
он сели у Босну, да у Сараје-
ву сврши гимназију, баш у до-
ба општег буђења националне
свести. Племенита, младалачким
жаром запахнута душа Стева-
на Жакуле, упијала је у себе
све народне боли, а из себе из-
лазно расипала сва народна
надања за бољу будућност.

Желан науке, а свестан да
се бој не избија само оштром
сабљом, већ и оштрим пером,
Жакула иде у Грац да доврши
философске и педагошке студи-
је. Обогаћен знањем, наговорен
многим плановима, враћа се
кући, где га раширених руку
примају револуционари Босне
и Херцеговине са првим својим
барјактарима Алексом Шанти-
ћем, Јованом Дучићем, Шолом,
Ђоровићем, и другим. У часо-
пису „Зори“, из пера Стевана
Жакуле објављиваће се прве
контуре будућег народног пре-
порода. Одредован под окриљем
обилићевских и душановских
идеја „Омладинског покрета“,
у току последњих деценија XIX
столећа, Жакула полази у Ту-
злу 1903 године, да тамо васпи-
тава омладину, да их одушеви
и са њима заједно да оснује
прво гнездо „Српског Сокола“.
Под ризом духовног заливања
Стевана Жакуле и његових дру-
гова, никла је Босанско-херце-
говачка жупа, да свој барјак уз-
дигне до олимпијске висине, на
слетовима у Загребу, у Прагу,
у Софији. На том идеалу Жа-
кула је започео свој животни
пут и на њему је завршио. Суд-
бина, тако сурова према њему
у току целог живота, била је
најмилијоснија у последњем

тренутку: годинама мучен у
аустријским тамницама Жаку-
ла није био мучен ниједног тре-
нутка болешћу — његово срце
у секунду престало је да куца
и преселило се у вечност начи-
ном божијег угодника.

Не треба мислити да је брат
Стеван био душа само сокол-
ског покрета. Друштво „Побрат-
им“ и друштво „Просвета“ за
многе своје успехе имају да за-

хвале њему, а ни „Народна од-
брана“ није остала без његове
издашне помоћи.

Одличан и одушевљен настав-
ник, Стеван Жакула се нарочито
посветио школи. Одушевљен
млад наставник, научен аеро
професор, сталожен директор,
— у сваком од ових периода
свога службовања он служи као
пример за задобијање, одушев-
љавање и фанатизовање својих
џака. Што год је рекао омла-
дини да чини, чинио је он сам
испод ње, без обзира на годи-
не старости. Био је увек млад,
па је баш зато могао Младој
Босни да удахне вечито мла-
далачки дах. Гаврило Принцип,
Трифко Грабеж, Васа Чубрило-
вић, Влада Гајиновић, Мишко
Јовановић, Данило Илић, и без-
бројни низ других беху његови
џаци у школи или у соколани,
вазда спремни да свом учите-
љу докажу колико су му до-
стојни џаци.

Млади људи, када им дође
дан да пођу у мировину, — из-
губе се од савременог света и
повлаче се у мир. Брат Жакула
није то хтио. Дан пензионисања
примио је у знаку обновљења
младости. Уносио се у послове
Савеза Сокола са највећим жаром,
а свима службеницима у
Савезу умео је да буде не само
добар шеф, већ и добар брат,
добар саветник, све са нежност-
ћу доброг оца.

За будуће генерације је брат
Жакула оставио свој лик у мно-
гим списима. Редак је соколски
лист, или часопис, а да у њему
не свија име Стевана Жакуле
непод кристално чисто напие-
нога чланка, у коме је увек до-
минирао логика и патриотиз-
ам и младалачка свежина. По-
зната је и његова језгровита
одбрана наше националне ства-
ри, у Велендајничком процесу
бањалучком. Имао је увек хра-
брости да слободно мисли и да
оно што мисли слободно каже,
или слободно напише.

Знао је на изуст све народне
песме те их преносио на широ-
ке народне масе, а нарочито на
слушаоце у соколским школама.
Особито је палила његова пес-
ничка реч војницима — соколи-
ма, који су долазили у Савезну
школу за обуку војника за вође
соколски чета, где је он био пр-
ви управник и организатор. Та-

ко је брат Жакула преко војске
практички израдио своју нео-
граничену љубав према нашем
сељаку, за чији мукотрпни жи-
вот имао је толико разумева-
ња и толико љубави.

Име брата Жакуле ће остати
неизбрисиво у аналима сокол-
ске историје и соколскога раз-
воја уопште. Сећање на њега
нарочито је значајно у данаш-
њим временима, кад су нам по-
ребни примери високог по-
жртвовања, вере, рада и одлуч-
ности. И зато нека је вечита
слава брату Стевану Жакули,
за све големо дело што га је
поклоник соколству и Југосла-
вији, и за светао пример, што
га је оставио млађим покоље-
њима!

ГОДИШЊИ ПОМЕН ЗА БР. СТ. ЖАКУЛУ

Годишњи помен брату Стева-
ну Жакули одржаће се у субо-
ту, 18 маја, у 11 сати и 30 ми-
нута, у цркви на Новом гроб-
љу. Помен приређује породица
покојникова, а на њему узме
учешћа и претставници Савеза
Сокола К. Ј. и савезно чинов-
ништво.

Препоручамо и осталом члан-
ству из Београда, да помену
присуствује у што већем броју
и да се на тај начин још јед-
ном одужи успомени великог
соколског и националног борца.

Glas pravog narodnog pesnika

Ljubljansko „Jutro“, od 12 ma-
ja, objavljuje na uvodnom mestu
značajnu reč velikog slovenačkog
pesnika, Otona Župančiča. Jedna
od najvećih pesničkih ličnosti, što
ih je jugoslovenski narod dao, u-
metnički genij, koji je preveden
na sve velike strane jezike, i ko-
jim bi se poposio narod veći od
našega, ostao je veran svojim ve-
likim slobodarskim tradicijama iz
godine 1914—1918, kada je, bez
straha od austrijskih progona, u-
pućivao svoje plamene stihove
čitavoj jugoslovenskoj om-
ladini, pozivajući je na borbu pro-
tiv tudina i na stvaranje velike i
nezavisne jugoslovenske države.

Veliki nacionalni pesnik osetio
je, da je baš on pozvan, da u da-
našnjem trenutku kaže svoju reč,
i kazao ju je kao istinski genije,
čiji je duh uvek u skladu sa ose-
ćajima naroda i sa njegovom ve-
rom u budućnost.

„Kako mi se jalevo i bedno čini,
spram svih katastrofa, koje se do-
gađaju oko nas, izvesno naše mu-
drovanje o narodu i državi, — šta
li je od toga primarno, a šta se-
kundarno, šta li je apsolutno, a šta
relativno, — mudrovanje, koje se
nekima kod nas čini tako važno
za izvivljavanje naše misaonosti.
Krv se lije u potocima, i veliki
narodi, sa golemom tradicijom,
stenoju kao da se nalaze pod ko-
pitama apokaliptičkih jahača, a
kod nas ima još mudrijaša, koji,
sred sve te grozote i nepravde,
mirno filozofiraju, kao da sede na
mesecu...”

Župančič kaže, da ti mudrijaši
liče na čoveka, koji raspravlja,
da li mu je važnija krv ili koža.
I završava:

„Jednostavna narodna pamet,
koja ne miriše po teoriji, već ra-
ste iz prirodnog tla i istinskog
života, kaže: Mi, Slovenci, smo u
državi u kojoj živimo, očuvali sve
svoje kulturne tekovine i ustanove
što smo ih imali; i dobili smo no-
ve, najviše naučne institucije, za
koje smo se ranije decenijama uza-
lud borili. Sve što u toj državi još

Glavna godišnja skupština Saveza sokola K. J. održaće se 8 i 9 juna

Glavna godišnja skupština
Saveza Sokola K. J. održaće
se 8 i 9 juna o. g.

Sastanci župskih načelni-
ka, prosvetara, radnika na
selu, referenata za SPP i sl.
održaće se u petak 7 juna.

Ovogodišnja skupština će
zbog izuzetnih prilika biti
organizovana tako, da se os-
tavi dovoljno vremena za te-
meljito pretresanje svih pita-
nja koja će biti stavljena na
dnevni red, pored uobičaje-
nog dnevnog reda prema so-
kolskoj organizaciji. Stoga
će skupština početi već u su-
botu, 8 juna u 9 sati ujutro.
Na dnevni red su stavljene,
kao posebne tačke, ova pi-
tanja:

1. Pitanje sokolske pripravn-
osti. Referat o planu Saveza
za organizaciju pripravnosti.
Narodno-odbranbena i vojno-
odbranbena pripravnost. Iz-
veštaj o izvršenim zadacima
u sokolskoj pripravnosti. Dis-
kusija o daljnjem planu SPP.

2. Plan za novu organizaci-
ju sokolskog rada na selu.
Referat o planu Saveza za
saradnju sa svim organizaci-

jama koje rade na podizanju
sela i o dosada postignutim
rezultatima.

3. Plan za pojačanje broj-
nog stanja sokolskog član-
stva i osnovnih novih jedini-
ca, bratstava i povereništava.

4. Problem sokolskih do-
мова. Referat po pitanju
svojine domova nasilnog o-
duzimanja domova itd.

5. Zaključna godina S.P.P.
Referat o izvršenim radovi-
ma. Način na koji treba za-
ključiti zavetno petogodišnje
doba S.P.P..

6. Prolava Kajmakčalana,
12 jula, čiji je domaćin Sa-
vez S.K.J.

7. Pitanje sokolske štampe.
Kako povećati broj pretplat-
nika listova na onu brojku
koja odgovara brojnoj snazi
sokolske organizacije?

še, da narod i danas oseća, da mu
je slobodu donela jedino misao
čvrste nacionalne i duhovne za-
jednice, od Triglava do Devdelije.
I danas se nasilju možemo su-
protstaviti jedino kompaktnom
voljom sviju, da se borimo za slo-
bodu!

Tako govore pravi narodni
književnici, tako govori pravi ju-
goslovenski rasni genije!

GLAS OMLADINE

Srednjoškolska omladina u Pt-
uju je održala zbor, bez razlike
političke pripadnosti. Na tom zbo-
ru su uzeli učešća naročito daci,
učlanjeni u Sokolskom narastaju
i u Slovenskoj dačkoj zvezi, pa
su doneli zaključak, da narodna i
državna potreba današnjice traži,
da sve razlike u naziranju na svet
budu bačene u pozadinu i da se
ističe samo to, što združuje čitav
narod i državu.

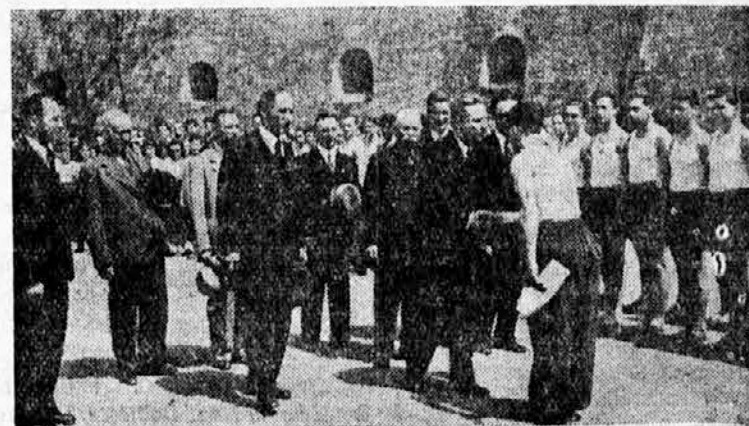
„Zato omladina zajednički ispo-
veda svoju odlučnu, slovenačku i
jugoslovensku svest, tražeći da se
u svakom našem čoveku, bilo koje
brat ili partije, gleda pre svega
brat po jeziku i po krvi! NAŠ NE-
PRIJATELJ JE SAMO ONAJ,
KOJI HOĆE DA NAM OTME
ZEMlju, KRV I SLOBODU. Zato
treba provesti koncentraciju svih
snaga našeg narodnog života, koji
može da ostane neokrnjen samo u
našoj Jugoslaviji!”

УНАПРЕЂЕЊЕ

БР. МИЛОША СТАНОЈЕВИЋА

Постављен је за директора
државне реалне гимназије у
Сенти, бр. проф. Милош Стано-
јевић, претседник Просветног
одбора Савеза Сокола К. Ј., до
сада професор на гимназији у
Вршцу.

Брату Станојевићу желимо
многo успеха на новом и пот-
пуно заслуженом положају!

Sa smotre Sokolskog društva Beograd II, 12 maja

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Sokolska četa Seljani, društvo Rogatica organizovala je počasnu stražu na Hristovom grobu u crkvi u Rogatici od Velikog petka do Uskrsa ujutro, pod komandom načelnika čete, br. Kulaševića Steve. Na Uskrs su izvršili počasnu paljbu pred crkvom. Četa je na Uskrs priredila u Seljanima javni nastup. Sve tačke izveli su vežbači na opšte zadovoljstvo. Priređene su i utakmice u lakoj atletici, gaganju i trčanju. U gaganju se takmičilo 68 strelaca. Pobjedio je naraštajac Tatomir Bojović iz Seljana. U trčanju je pobjedio br. R. Forcan, koji je prošle godine zauzeo u župi Sarajevo sedmo mesto na župskim takmičenjima. Posle priredbe je govorio br. M. Tatović, a zatim je nastalo narodno i sokolsko veselje.

Sokolsko društvo u Staromgradu na Hvaru proslavilo je godišnjicu smrti Zrinskog i Frankopana sa obilnim programom. Brat prosvjetar, Nikola Posinković, umirovljeni školski nadzornik, održao je opširnije predavanje, koje je ostavilo na svakoga dubok utisak. — Sokolska djeca održala su par deklamacija, a ženski mladi naraštaj sa sokolskom djecom, izveo je vrlo dobro vježbu »Zdravo«, uz pjevanje. Ženski naraštaj izveo je slet-ske vježbe (Dunje ranke) sa mnogo elegancije i uz odlično pjevanje kao i vježbu »Kolo«. Dvoje sokolske djece izvelo je dialog o sokolskoj ideji, a ženske članice, uz pratnju glazbe, vježbu »Valcera«, koja je ostavila na svakoga najbolji utisak. Muško članstvo je izvelo tehnički dotjerano prvu sletsku vježbu. Za ovaj uspjeh treba istaknuti požrtvovnost načelnice A. Franetović, režisera diletantske sekcije, M. Radoslavić, te brata načelnika Stjepana Miloša.

Na kraju je diletantska sekcija sokolskog društva dala jednu komediju, koja je izazvala buru odobravanja. Dvorana je bila dupkom puna.

U zadnje vrijeme razvilo je Sokolsko društvo u Šibeniku intenzivniji rad. Osim redovitih vježbanja svih kategorija, društvo održava svake srijede sastanak članstva, uz jedno kulturno-prosvjetno predavanje. U mjesecu aprilu održana su ova predavanja: »Dinastija Karadordjevića i jugoslavenstvo«, »Forme državne uprave i naše narodno Ujedinjenje« (održao dr. Bosančić iz Splita), »Kult zastave«, »Bojni plinovi«, a 1. maja održan je svečani pomen Zrinskog i Frankopana. Svaki članski sastanak počinje sa dizanjem državne zastave, zatim slijedi pjevanje »Sokolskog pozdrava«, a na koncu se otpjeva »Hej Sloveni«.

Svake subote održava se društveno sjelo, a nedjeljom popodne čajanka. U društvenim prostorijama otvorena je i društvena čitaonica koja je odlično posjećena. Sokolska biblioteka ima neprestano u kolanju par stotina knjiga.

Sokolsko društvo u Dugoj Resi priredilo je, 5. maja, proslavu majčinog dana. Sve tačke programa, koji je bio vrlo bogat, bile su odlično izvedene, tako da je publika, koja je potpuno zauzela sva mjesta u dvorani, burno pljeskala, a neke tačke tražila da se ponove. Poslije programa razvila se veselica.

Sokolsko društvo Testić je proslavilo uspomenu na Zrinske i Frankopane, u sokolskom domu, uz prisustvo mnogobrojnog članstva. Sokolski naraštaji su izveli nekoliko deklamacija, a zatim je predavač, V. Vuković, istakao politički i nacionalni rad, te velike zasluge porodica Zrin-

skih i Frankopana za prava Hrvata.

Sokolska župa Užice održala je narodno - odbrambeni tečaj od 8 do 22. aprila u Užicu. Tečaj je pohađalo 20 prednjaka iz 10 jedinica i završen je sa dobrim uspehom i velikim oduševljenjem za narodno odbrambeni rad. Na tečaju su predavali braća: Drašković, Jehlička, Jungović i Mirgeva.

U Ležimiru, u Sremu, biće osnovana na pravoslavni Spasovdan Sokolska četa, po želji samih seljaka, koji su već učinili potrebne pripreme. Četa će spadati pod matično društvo Sremsku Mitrovicu.

Sokolsko društvo Mokrin uzelo je kao glavni zavet u SPP podizanje šume u mestu, gde se za to davno osećala potreba kao i u ostalim mestima Banata. Zemljište je dobiveno od opštine, oko 4 jutra, pa je odmah pristupilo radu. Zaslugom sreskog poljoprivrednog referenta u Vel. Kikindi koji je izradio plan rada i rukovodio njime, dobijene su sadnice bagremova. Za par dana zasadeno je 6.000 bagremova, 50 jablanova, 50 voćaka, 30 lipa, borova i jela i zasejano 10 kilograma raznog semena, koje će poslužiti za živu ogradu. Ukupno će biti zasadeno 10.000 sadnica. U radovima učestvuju sve članstvo, koje je, kao i ostalo građanstvo, svesno ogromne blagodati od posumljavanja.

Polugodišnja zbor Sokolskih četa iz Srema održaće se u nedelju, 19. o. m. u Martincima. Ove skupove, koje je organizovao poznati sokolski radnik, br. Dimitrije Rašić, iz Sremske Mitrovice, posjećuje neobično velik broj članova sokolskih jedinica u Sremu, pa se i za ovaj sastanak očekuje obilan odaziv, tim više, što će se održati i izložba ručnih radova, sokolskog obeležja, izrađenih od dece i naraštaja. Savez i Župa Beograd, poslali su lep broj knjiga za ovu izložbu. Župa će poslati također predavača, a sastanak će po svoj prilici posetiti i starešina župe br. Velimir Popović.

Sokolsko društvo Vršac pokazuje vidan uspeh u svima pravcima sokolskog rada. Sve kategorije vežbaju redovno. Članovi prosvetnog odbora drže redovno govore pred vrstom, a članovi u prave dežuraju za vežbovnih časova, kako bi bili u što užem kontaktu sa vežbačima. Povremeno se priređuju nedeljne sokolske sela za naraštaj sa raznovrsnim zabavnim i korisnim programom. Trajanje sela je po 4 sata, a poseta odlična.

Društvo ima i bleiklistički otesek, koji marljivo vežba, pa su članovi javno nastupili na dan sokolske smotre, vozeći duge pruge do okolnih jedinica, postigavši odlične rezultate u brzini.

Ostale sekcije također aktivno rade. Vršacki sokoli mogu biti ponosni na svoj rad, napose Prosvetni otesek, koga vodi bivši prosvjetar župe Sušak-Rijeka, br. Josip Bačić.

Iz „Hrvatskog junaka“

Voda „Hrvatskog Junaka“, Dr. Cicač je održao nedavno u Brodu govor, u kome je, prema izveštaju „BRODSKE RIJEČI“, svojim junacima uputio i ovu, herojsku poruku:

„Mladeži! Dobijete uniformu. Dobijete noževe. Dobijete bubnjeve. Dobijete muziku. Mladeži — sumo nemoj ulaziti u kritiku!“

Iz slovenskog sveta

ČESI I SLOVACI U STRANOM SVETU

„Československy boj“, koji izlazi u Parizu, objavljuje u broju od 10. maja članak H. Ripke o jedinstvu svih čeških i slovačkih snaga u današnjim vremenima. Članak kaže, da su se svi češki i slovački emigranti okupili oko autoriteta Dr. Beneša, baš prema želji javnoga mišljenja u Otadžbini, koje je jednodušno odredilo, u koga ima pouzdanja za vođenje oslobodilačke akcije. Nema sporova u emigraciji, a svaki onaj koji bi pokušao da razbije to jedinstvo, bio bi zgnječen od jednodušnog prezira. Svi hoće jedno, a to je slobodna Čehoslovačka u slobodnoj Evropi. O čitavom docnijem uređenju države, odlučiti će suvereno slobodni Česi i slobodni Slovaci.

Čuveni čehoslovački avijatičar, František Novak, koji je izvodio sjajne akrobacije za vreme poslednjeg svesokolskog sleta u Pragu, a o kome je već jednom bilo objavljeno da je umro, podlegao je pre nedelju dana teškoj bolesti, i u Parizu mu je priređen veličanstven pogreb.

IZ ČEŠKO-MORAVSKOG PROTEKTORATA

Francuski listovi javljaju, da se u Česko-moravskom protektoratu oseća nov val terora. Pošto vlastima nije uspelo da uhvate studenta Smudeka, koji je ubio jednog činovnika Gestapa, postrile su se mere protiv Čeha. 6. maja je bio osuđen na smrt Josef Čeh, zato što je 2. maja ubio Nemca Lajma, koji je hteo da ga dađe uhapsiti zbog cepanja plakata o sabiranju kovina za nemačku vojsku. Sem toga je na begstvu pucao u nemačke vojnike. Izdano je naređenje da će biti kažnjen smrću svaki onaj, ko bude nosio oružje, bez dozvole. Sud u Berlinu osudio je Ceciliju Filda na 4 godine roblje, zbog širenja letaka i veleizdaje. Zbog istog razloga su bili osuđeni J. Mahelk, J. Pastirik i Vožena Kiselova na 2 godine roblje. U Brnu su zbog sabotaže u fabrici „Edison“ bili osuđeni Česi, Perko, Svoboda i Čihal na kaznu smrti, a radnik Otsetek, na 6 godina tamnice. Mnogo Čeha je osuđeno također zbog slušanja stranih radio stanica.

VESTI IZ SLOVAČKE

„Československy boj“ (Pariz) javlja, da je iz Slovačke dobilo podatke o novoj koncentraciji nemačkih trupa.

List tvrdi, da su pretstavnici nemačke vojske imali duge razgovore sa Dr. Tukom i ministrom vojske, Čatlošem, te da je raspravljano o mobilizaciji slovačke vojske, koja bi trebala da ratuje na strani Nemaca, za slučaj bilo kakvih sukoba na jugoistoku.

Prilikom godišnjice smrti velikog čehoslovačkog rodoljuba, generala Štefanika, koji je bio Slovak, priređene su svečanosti u svima čehoslovačkim kolonijama u inozemstvu. Pošto je general Štefanik bio najveći apostol misli jedinstva između Čeha i Slovaka, slovačka vlada se bojala da tom prilikom ne dode do manifestacija protiv režima, pa je zato dala izjavu, da niko drugi ne sme da priređuje Štefanikove proslave sem zvaničnih vlasti. A pošto zvaničnima ne konvenira Štefanik, oni uopšte nisu ni priredili nikakve svečanosti...

ČEHOSLOVAČKO SOKOLSTVO U INOZEMSTVU

„Vjesnik pariškog Sokola“, čehoslovački sokolski list koji izlazi u Parizu, javlja u broju od 30. aprila, da se u Parizu osnovala „Zagrančna sokolska župa čehoslovačka“, i da je pripremni od-

bor održao sednicu 9. aprila. Izabrano je starešinstvo župe, a za starešinu je izabran Dr. Juraj Slavik, čehoslovački ministar u Varšavi i član Čehoslovačkog narodnog odbora, bivši zamenik starešine ČOS. Zagrančna sokolska župa uputila je svima čehoslovačkim sokolskim jedinicama u inozemstvu manifest, u kome ih poziva, da svim svojim snagama pomognu borbu za oslobodenje čehoslovačkog naroda, koja se vodi pod vođstvom brata Dr. E. Beneša, te da u toj borbi učestvuju, jednako na bojnomo polju kao i sabiranjem finansijskih sredstava. — Pariški čehoslovački Soko održao je također svoju glavnu godišnju skupštinu, 30. marta, na kojoj je uzео učesća velik broj članstva. Sa skupštine je upućen srdačan pozdrav prezidentu Benešu, a zatim Savezu jugoslovenskog sokolstva, u kome se zahvaljuje za bratsku ljubav i pozdravlja se bliski svesokolski slet u Beogradu, kao i buduću svesokolski slet u Pragu.

Sokolsko srce ne pozna starosti!

Redak primer sokolske discipline i požrtvovanja pokazao je na smotri Sokolskog društva Beograd-Matica, br. Dr. DUŠAN PELEŠ, ministar u m., koji je uprkos vrlo visokim godinama i bolestima, stajao na određenom mestu u desetini, radeći vežbe kretanja i okretanja. Mnoga braća, videći sedog sokolskog i nacionalnog veterana, kako drhtavim telom, ali sa junačkim srcem, učestvuje na smotri, zamoliše ga, da izade iz stroja i, da sedne. Neznajući što hoće, Dr. Peleš je pošao za njima, ali se odmah vratio sa rečima:

„Hteli ste da sednem. A zašto, zar ja nisam Soko, kao i ostali?“

I ostao je do kraja, kada su ipak morali, više sliom nego mišlom, da ga odvedu, za vreme marširanja uz muziku.

Moramo istaći ovaj primer mnogoj mladoj braći! Kada bi svaki Soko shvatio svoju dužnost kao brat Peleš, mi ne bismo imali ni pet od sto članova, koji nebi došli na svaku sokolsku smotru.

Papa za pravedan mir, a „Hrv. Straža“ — zašto!

U čitavom svetu je zapažen oštar članak papinskog lista, »OSSERVATORE ROMANO«, o napadaju na Belgiju i Holandiju. Medjutim, u isto vreme, klerikalna »Hrvatska Straža« objavljuje članak Dr. Zimmermana, o stavu, koga »treba da uzmu Hrvati katolici u spolino-političkim pitanjima, sa stanovšta katoličkog morala«. — u trenutku kada su napadnute katolička Belgija i Holandija. — g. Zimmerman postavlja hrvatskim katolicima samo ova dva značajna pitanja: zar se sa religijom slažu »nečovještva počinjena od Palestine do Indije«; — i »zašto zapadni krugovi nisu nikad pokazali taku koćutnost prema stanju u Irskoj?« — Nikakav drugi napadaj i nikakva druga nečovještva! A u istom tom broju nalazi se i napis protiv g. H. Krizmana, zato što je u jednom članku preporučio Hrvatima, da budu spremni da se brane od opasnosti iz vana, i da ne veruju stranim agentima, koji im propovedaju o nepobedivim vojskama izvesnih sila.

Kad se tome nadoda, da o svima najnovijim napadajima na mirne i nezavisne države u klerikalnoj »Hrvatskoj straži« nije objavljen niti jedan red, sa stanovšta kršćanskog morala, ni u duhu vatikanskog organa, — onda je posve razumljivo što strani listovi javljaju, da je zagrebački nadbiskup, g. Štepinac, bio pozvan u Rim, i da je, kako »UNITED PRESS« javlja, taj poziv u vezi sa položajem na jugoistoku Evrope.

»Hrvatska Straža« se požurila, da demantuje te informacije, zato jer se radi i o njenoj ulozi, kao i o radu raznih Medija, čija je работа sve drugo nego li katolička, u današnjim teškim vremenima.

Sad samo treća videti, da li je katolička crkva univerzalna svuda, osim u redakciji »Hrvatske straže«... I što je laže, da li autoritet crkve i moral religije, ili neizlečivi bačeli crno-žute frankofurtilmaštine?!

ZA „SOKOLSKI GLASNIK“!

Sokolsko društvo Rab, župa Sušak-Rijeka, piše nam: „Molimo da nam u buduće šaljete 15 primjeraka „Sokolskog Glasnika“, umjesto 10 dosadašnjih, jer se list sve više traži“.

Poverenik sokolskih listova iz Plaškog, župa Karlovac, br. J. Stepanov, piše nam:

„Do sada sam primao 40 komada „Sokolskog Glasnika“, ali kako je interes za naš lipe i dobri list porasao, molim da mi šaljete OD MAJA MJESECA PO 60 PRIMJERAKA“.

Sokolsko društvo Donja Kaštela, Dalmacija, piše nam: Budući, da se pojedini članovi našega društva mnogo interesuju za naš „Sokolski Glasnik“, molimo da nam u buduće šaljete redovito po 10 komada, a nadamo se da ćemo taj broj ubrzo povećati“.

Sokolsko društvo Omiš, našlo nam je petoricu novih pretplatnika.

Starešina Sokolskog društva Travnika, br. P. Durdić, šalje nam pretplatu za desetoricu pretplatnika i piše, da će ovih dana poslati pretplatu za ostala braća. Ovako se najbolje radi za sokolsku štampu! Neka svako nastoji, da novi pretplatnici ujedno pošalju i pretplatu bar za pola godine.

Brat Josip Kratki, poverenik sokolskih listova iz Nove Gradiške, našao nam je petoricu novih pretplatnika za „Sokolski Glasnik“, za koje je odmah uplatio pretplatu. Ujedno javlja da je interes za sokolsku štampu u Novoj Gradišci sve veći.

Utakmice najboljih vežbača istočnih i zapadnih župa u Zemunu

U nedelju, 12. maja pod pokroviteljstvom I. zamenika Starešine Saveza SKJ Dr. Vladimira Belajčića, održane su u velikoj dvorani sokolskog društva Zemun-Matica, utakmice najboljih vežbača istočnih i zapadnih sokolskih župa, za nezvanično prvenstvo Saveza SKJ. Utakmice je prisustvovao veliki broj gledalaca, među kojima i Ministar fizičkog vaspitanja naroda g. Jevrem Tomić, izaslanik Ministra Vojske i Mornarice, pukovnik Ristanović, zatim izaslanik ministra prosvete i Pomoćnik Vrhovnog inspektora vojne sile, mnogobrojni članovi Uprave Saveza sokola, Uprave sokolske župe, na čelu sa starešinom, Veljom Popovićem, te mnogobrojno članstvo svih beogradskih i zemunskih sokolskih društava.

Utakmice je otvorio I. zamenik starešine, Dr. Vladimir Belajčić, koji je sa ovim utakmicama povezao i smotru celokupnog jugoslovenskog sokolstva, pa je njegov govor bio toplo pozdravljen.

Takmičari istočnih sokolskih župa nastupili su pod zastavom sokolske župe Beograd, a predstavnici zapadnih župa pod zastavom Saveza SKJ. Vrstu istočnih župa predvodio je Maksimović Bogdan, načelnik župe Beograd, a vrstu zapadnih župa Boris Gregorka, stari gimnastički reprezentativac iz Ljubljane. Vrstu istočnih sokolskih župa sačinjavali su: Kujundžić Josip (Subotica), Bela Norbert, Stergar Miloš, Jurman Ervin, Merzlikin Dimitrije i Buda Juraj iz Beograda, te Kovačević Boško iz Sarajeva.

Vrstu zapadnih župa sačinjavali su: Pristov Janez iz Jesenice (Kranj), Primožić Josip iz Maribora,

Stukelja. Brat Stukelj je govorio o silnom utisku, koji je na njega ostavilo ovo takmičenje koje, po njegovim rečima, ne zaostaje ni u čemu iza međunarodnih utakmica.

Tehnički rezultati ovih utakmica su sledeći:

- 1) Zapadne župe 265,25 bodova,
- 2) Istočne župe 252,85 bodova,

razlika: 12,40.

Pr. v. Razb. Vrat. Konj. Krug.

Zap. 55,10 52,90 50,80 51,40 53,05

Ist. 53,95 48,00 45,85 47,90 57,15

Pros. 54,53 50,45 48,33 49,65 56,10

U procentima izraženo:

Pojedinačni plasman

Broj	Mesto	Ime	Proste	Razboj	Vratilo	Konj	Krugovi	Svega	%
1	I	Kujundžić J.	9,90	9,60	9,80	9,55	9,60	48,45	96,90
2	II	Forté Miro	9,30	9,70	9,55	9,40	9,85	47,80	95,60
3		Merzlikin D.	9,55	9,45	10,00	9,10	9,70	47,80	95,60
4	III	Pristov J.	9,15	8,90	9,65	9,70	9,20	46,60	93,20
5	IV	Josipović S.	9,45	8,10	9,15	9,20	9,55	45,45	90,90
6		Primožić J.	9,45	9,45	7,75	9,45	9,35	45,45	90,90
7	V	Malnarić J.	9,55	9,20	9,10	7,25	8,65	43,75	87,50
8	VI	Stergar M.	9,00	8,15	7,00	9,25	9,85	43,65	87,30
9	VII	Bela Norbert	9,50	8,10	8,65	6,60	9,15	42,00	84,00
10	VIII	Buda Juraj	9,60	7,45	6,10	6,70	9,65	39,50	79,00
11	IX	Šega Bojan	8,20	7,55	5,60	6,40	8,45	38,20	72,40
12	X	Vitek Gvido	7,10	6,20	8,55	7,00	7,30	36,15	72,30
13	XI	Stavbe Fr.	7,15	6,55	9,05	4,15	9,00	35,90	71,80
14	XII	Kovačević B.	6,40	5,25	4,30	6,70	9,20	31,85	63,70
15	XIII	Jurman E.	9,25	5,00	6,50	5,10	4,50	30,35	60,70

Takmičari po uspehu mogli bi se podeliti i oceniti sa ovim ocenama:

Odličan: Kujundžić, Forté, Merzlikin, Pristov, Primožić, Josipović;

Vrlo dobar: Malnarić, Stergar i Bela;

Dobar: Buda, Šega, Vitek i Stavbe;

Slab: Kovačević i Jurman.

Poslednji takmičar od prvog

Zapadne

91,84 88,17 84,67 85,67 91,75 88,42

Istočne

89,92 80, — 76,42 79,83 95,25 84,28

Najbolja trojica u pojedinim granama:

Proste vežbe: Kujundžić 9,90,

Buda 9,60, Malnarić i Merzlikin

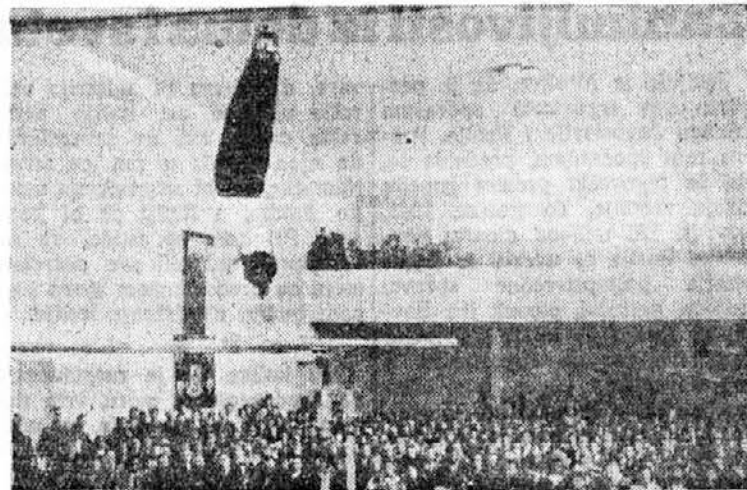
9,45; Razboj: Forté 9,70, Kujundžić 9,60, Primožić i Merzlikin

9,45; Vratilo: Merzlikin 10, —, Kujundžić 9,80 i Pristov 9,65; Konj:

Pristov 9,70, Kujundžić 9,55 i Primožić 9,45; Krugovi: Stergar i

Forté 9,85, Merzlikin 9,70, Buda

9,65.

Sa takmičenja u Zemunu: B. Šega na razboju

Monopol „Hrvatskog Junaka“ u vaspitanju omladine

Zagrebačka »Nova Riječ« je, u broju od 9. maja o. g. donela članak, u kome napada nameru, da se »Hrvatskom Junaku« dade jedini monopol na vaspitanju školske omladine. List tvrdi da su »prvi protesti protiv toga ostali bezuspješni«, da su »prijašnja društva silom odstranjena iz raznih prostorija«, i da su se »u njima uselili novi okupatori«, u liku »Hrvatskog Junaka«; da su isposlovene službene preporuke školskim ustanovama, banski novčani krediti itd. Prema »Novoj Riječi« je »Hrvatski Junak« u idejnom pogledu »neka maglovita frazeologija sa klerofašističkim raspoloženjima, koja odgaja Hrvate u rasističkom smislu«, koja se pozdravlja dizanjem ruku, i koja smatra da treba da ima monopol na uzgoj mladeži, a kao uzor sebi navodi slične organizacije u Italiji i Nemačkoj. Konačno, »N. Riječ« protestira protiv toga i kaže, da »hrvatski narod neće povjeriti svoju mladež bivšim crno - žutim, skrahiranim križarskim vojvodama, bivšim crno - žutim, skrahiranim križarskim vojvodama, bivšim vjernim šestojanuarskim sokolima, a sada uspješno metamorfoziranim Junacima, ili pak osobama koje nisu zvane da uzgajaju mladež«.

Kao što se vidi, »N. Riječ« je smatrala da ne može a da se — tobože zbog objektivnosti — ne zakači i o Soko, ne samo u ovom pasusu, nego i u uvodu članka, gde podgrejava frankovačka nabacivanja na sokolstvo, kao da je tobože bilo »u službi režima«, ili da su njegovi vođe imali neke političke, a »možda i više« koristi od toga...

Sve je to, međutim, vrlo ne tačno. Mi ne kažemo da nije po neki partizan uspeo da se uvuče i u tako golemu organizaciju, kao što je Soko, pa od toga imao i koristi, — jer ni sami Kristovi učenici nisu mogli da se odbrane od takvih uljeza, pa nije bez njih ni grupa kojoj pripada »N. Riječ«. Ali šta su glavni vođe sokolstva za sebe dobili, ili gde su se politički plasirali? Njihova imena nisu nepoznata, — i ceo svet znađe, da se veći deo njih nije politički nikada ni bavio. A ima i takvih, koji su bili baš na najvišim mestima u sokolstvu, i koji, ne samo što nemaju ni prebijene pare, već nisu uspjeli da osiguraju sebi ni najskromnije namještenje ili penziju, — što bi im po svima njihovim, sokolskim i ostalim zaslugama, i te kako išlo, daleko pre nego li mnogima od onih koji danas uživaju visoke položaje i masne sinekure. Kad ove neukusnosti iznose frankovački listovi, mi se i ne osvrćemo na njih, ali kad i »N. Riječ«, u ime zlo shvaćene objektivnosti podgrejava, onda moramo kazati, da je to u krajnjoj mjeri neozbiljno.

A razlika je i u svemu ostalom. »N. Riječ« i sama utvrđuje, da »Hrv. Junak« sam traži, i to vrlo odlučno, da mu se osigura monopol, dok sokolstvo to nije

nikada tražilo. »H. Junak« otvoreno zastupa i podvlači antedemokratsku i klerofašističku misao, dakle reakciju i protivnost težnjama širokih narodnih slojeva; dok se sokolstvo svoje demokratske misli nije nikada odreklo. Potporu koju sokolstvo prima od države, prima zato što vrši narodno-odbrambeni, higijenski prosvetni i ostali vaspitni rad, u službi naroda, te u službi vojske i države, koji bi inače morao da padne na državu samu. A u koje ime »H. Junak« traži da mu se osiguraju potpora i monopol? Zar on unapred ne odbija svaki narodno-odbrambeni rad, svaki rad u vezi sa vojskom, državom itd.

I konačno, ako je u Sokolu i bilo konjunkturista, ti su sada i te kako otpali; a sama »N. Riječ« svedoči da su prešli u »Hrv. Junak«. Međutim, čak ni ti karijeristi ne mogu da se stave u isti red sa »bivšim crno-žutim skrahiranim križarskim vojvodama«, za koje »N. Riječ« tvrdi da su glavni u »H. Junaku«. Jer »crno-žute« znači tudinskog izmečara, a bar »N. Riječ« se ne može prigovoriti, da »radi protiv hrvatstva«, kad takav naziv prišiva organizaciji, koja bi trebala da dobije monopol nad uzgojem mladeži u Banovini Hrvatskoj.

Šta je danas najvažnije?

Na dan ulaska nemačkih trupa u Holandiju i Belgiju, bili smo svedoci ovog prizora: Masa sveta stoje pred afišama beogradskih dnevnika i, odlučna ali ozbiljna lica, čitaju o sudbonosnim događajima. Do tih plakata uvukao se, meštum, još jedan, sa natpisom nekog opskurnog listića, koji izlazi kad stigne, i sa dječjim prvenim slovima, ispisanim ovakvim naslovima: »Strahni progoni Srba u Hrvatskoj!«, »Svi Srbi na okup, za odbranu srpstva!«, »Je li Bosna hrvatska ili srpska?« itd.

Mislim da, na takav dan, niko nema druge brige, osim one najvažnije, padne ponekom oko i na taj plakat, ali se odmah odvrat. Neke žena kaže čak: »Ama lako ćemo mi zato, sine, samo da se svrši ovo glavno«. A neki čiča iz unutrašnjosti dodaje: »Da nije i to nalepno neki „turist“, da nam odvrat pogled bask od tog glavnog... A treći zaključuje luto: »Skiđaj to, more!«

Ima najalost i u Hrvatskoj, možda i više, sličnih listova i plakata, pa se nada da će i тамо, sve što je zaista rodoljubivo i što gleda zdravo na stvari, sa jednakim prezrom oceniti njihovu radu u danšnjim vremenima... С.

Takmičari jedne i druge vrste pred nastup

ra; Malnarić Janez, Šega Bojan, Forté Miro, Vitek Gvido iz Ljubljane, Josipović Stjepan iz Zagreba i Stavbe Franc iz Celja. Takmičilo se je po pravilima Međunarodnog gimnastičkog Saveza »FIG-e«, ovim redom: proste vežbe, razboj, vratilo, konj u širinu i krugovi.

Pošto je uz zvuke državne himne podignuta državna zastava, započele su utakmice, koje su prisutni sa najvećim interesom pratili. Dvorana je bila dupkom puna.

Nakon završenih utakmica, načelnik Saveza Sokola brat Ivan Kovač je proglasio rezultate, po čemu je hr. Belajčić, predao pobjedničkoj vrsti skupoceni pehar, dar g. Tomića, ministra fizičkog vaspitanja. Ujedno je brat Belajčić, u ime Saveza, čestitao pobjednicima. Zatim je, uz pesmu »Oj Sloveni« spuštana državna zastava.

Organizacija svih oteka ovih utakmica spada u najuspelije sokolske priredbe u Beogradu, i to uverenje neka služi priredivačima, kao plata za njihov ogromni trud.

Naveče je priredn sudijama i takmičarima banke, na kojemu je brat dr. Kovač čestitao pobjednicima. Brat dr. Belajčić je naročito pozdravio najstarijeg takmičara,

brata Primožića, i sudiju brata »odmakao« je kod stočnih župa za 16,60 bod. dok je kod zapadnih župa ta razlika 10,40 bodova. Ta razlika u opštem plasmanu je kod istočnih župa 16,60 a kod zapadnih župa 12,20.

Najbolju ocenu u celom takmičenju postigao je Merzlikin na vratilu i to 10 bodova, dok je najslabija ocena 4,15 koju je dobio Stavbe na konju. Najbolju prosečnu ocenu postigli su takmičari istočnih župa, i to na krugovima t. j. 9,53, a najslabiju također takmičari istočnih župa na vratilu.

Prosečnu ocenu u celom takmičenju dobili su takmičari zapadnih župa i to 8,84 a takmičari istočnih župa 8,43.

Među takmičarima vidno su otiskali takmičari zapadnih župa, dok su takmičari istočnih župa i ako ih znamo kao odlične kao Buda i Stergara pa i Belu, osetljivo podbacili. U vrsti istočnih župa bila su dva takmičara, koji su iz vojske, dakle bez treninga, došli, a to su brata Buda i Merzlikin, što je imalo vidnog uticaja na uspeh.

Vredno je istaći da se je na utakmicama, kao takmičar, pojavio opet naš stari takmičar i reprezentativac brat Primožić, koji je ujedno bio i najstariji takmičar uopšte.

Вести из Јулијске Крајине

Последњи број „Равноправности“ јавља, да из Јулијске Крајине у последње време стижу неповољне вести у погледу става локалних власти, према употреби нашег језика.

„После кратког периода толеранције, који је наступио након потписивања Београдског споразума, локалне власти у неким крајевима ометају употребу српско-хрватског, односно словеначког језика, не само у гостионицама и на јавним местима, где је забрањено певање словеначких песама, већ и у црквама. Оне утичу на свештенство и чак на бискупе, како би српско-хрватски, односно словеначки језик елиминирале из цркве. У процесима н. пр. не дозвољава се више певање набожних песама на словенским језицима, забрањена је и употреба старих црквених застава са словенским натписима, којима се славе Бог и хришћански свеци. Сами бискупии налазе се у неприлици“.

Исти лист јавља, да је у области Горње више југословенских свештеника тужено суду, зато што су из Југославије примали по више истисака религијозних новина. У околини Пазина извршено је више претреса по селачким кућама, и тражени су листови из Југославије. У непосредној околини Трста продајци више не смеју држати југословенске новине.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Javlja iz Moskve, da je potpisan nov trgovinski sporazum između Jugoslavije i Rusije. Prema tom sporazumu, predviđa se, da će trgovački promet između dveju zemalja, do godine 1941, iznositi 176 miliona dinara. Sovjetska Rusija će uvoziti iz Jugoslavije poljoprivredne sprave, mašine, petrolej, pamuk itd. Sovjetska Rusija će imati trgovačko predstavništvo za Jugoslaviju, a jugoslovenska vlada trgovačko izaslanstvo u Sovjetskoj Rusiji. Jugoslovenska delegacija, kojoj je na čelu bivši ministar finansija Milorad Đorđević, već je otputovala za Jugoslaviju, a strani listovi javljaju, da je u Moskvi bila srdačno primljena. Ljubljanski „Slovenec“ javlja, da će uskoro u Moskvu otputovati još jedna jugoslovenska delegacija, u kojoj neće biti samo ekonomski stručnjaci, nego i politički. A strani listovi kažu, da će se povesti pregovori i za uspostavu diplomatskih odnosa između Jugoslavije i Rusije.

Ministarski savet je doneo odluku, da, sem redovne potpore, koju primaju porodice obveznika, pozvanih na vezbu, koje ostaju bez nužnih sredstava za život, — treba svima siromašnim porodicama odmah isplatiti vanrednu potporu od 150 dinara, za svaku porodicu, čiji je hranilac pozvan na vojnu dužnost.

Upad nemačkih četa u Holandiju, Belgiju i Luksemburg, doveo je do teških oružanih sukoba na području tih, do juče mirnih i neutralnih država, koji su još uvek u toku. Pošto su pomenute države, i pored sumnji da se sprema napad, htele do poslednjeg časa da očuvaju strogu neutralnost, savezničke čete su mogle da im podu u pomoć tek nakon nemačkog napada, što ih je dovelo u prilično zadocnenje prema Nemačkoj. Obzirom na to, Holandija i Belgija su bile već unapred spremne da se povlače, dok stigne saveznička pomoć, i da dobar deo svog teritorija prepuste neprijatelju. Međutim je nemački udar bio toliko jak, da je, kroz pet dana, doveo gotovo do potpune kapitulacije holandskih oružanih snaga, dok se u Belgiji borbe vode na drugoj odbrambenoj liniji, na reci Mezi. Bitke koje su se vodile do sada označuju se kao veoma žestoke, ali se priznaje da nemačka vojska još nije došla u sukob sa glavnim snagama savezničke vojske, i da to ima tek da se odigra na drugoj odbrambenoj liniji, u Belgiji. Prema svemu izgleda, da bi taj sudar mogao da usledi kroz par dana, pa je posve razumljivo, da čitava svetska javnost sa najvećom napetošću očekuje ishod te bitke.

U Engleskoj je, međutim, došlo do promene vlade, na čijem čelu se nalazi g. Čerčil, poznati pristalica energičnog i bezobzirnog vođenja rata, do krajnjih granica. U vladu su ušli predstavnici svih stranaka, a proširena je i francuska vlada, tako da se sad ističe, da nema više nikakvog izlaza za kompromis i da će se rat voditi do kraja. Engleska i francuska štampa ne kriju ozbiljnost položaja i teškoća, sa kojima treba da se bore, jednako kao što priznaju i snagu nemačkog napadaja. Ali pri tom ističu, da sve to još ne predstavlja glavne vojničke operacije i da, ma šta se desilo, saveznici neće popustiti, verujući u konačnu pobjedu.

U vezi sa događajima u Holandiji i Belgiji, zapaža se pojačana agitacija u Italiji protiv saveznika, i pretnje italijanske štampe, koja nagoveštava da bi Italija mogla da uđe u rat na strani Nemačke. Londonski „Times“ odgo-

vara, da je sva ta agitacija veštački udešena, da Italija nema rašta da se žali na saveznike, i da njen ulazak u rat, na strani Nemačke, ne bi saveznicima mnogo škodio, a Italiji ne bi koristio. Pri tom se ističe, da su saveznici preduzeli sve potrebne mere na Sredozemnom moru i da paze budno na držanje Italije.

Ma koliko da je raspoloženje na Sredozemnom moru vrlo napeto, navlaš se podvlači, da niko ne cilja na Balkan i na jugoistočne države, a Italija naročito ističe, da želi održanje mira na Balkanu. Neki to dovode u vezu sa paralelnom akcijom Engleske i Sovjetske Rusije, jednako kao i sa držanjem Nemačke, koja nema interesa da, usled zapleta na Balkanu, bude blokirana i sa te strane. U Ženevi se tvrdi, da je Engleska ponudila Italiji izvesne koncesije kolonijalnog značaja, dok se s druge strane to demantuje, pa se uverava, da je engleski poslanik u Ankari preduzeo veliku diplomatsku delatnost, da koordinira interese Rusije, Engleske i Turske na jugoistoku. Tvrdi se, da engleska diplomacija nema ništa protiv, već da čak podupire ruski interes za Balkan, u koliko ne ulazi u ideološku propagandu. Englezi gledaju prijazno na produbljivanje ruskih veza sa nekim balkanskim državama, a pripravnici su priznati Rusiji i njen novi položaj na Baltičkom moru. U vezi sa tim glasovima podvlači se i članak zvaničnog moskovskog lista, „Izvestija“, od 14 maja, u kome se oštro napada nacionalsocijalistička teorija o rasama i u kome se kaže, da narodi, koji progone druge, zato što su Jevreji, ili pripadnici drugih rasa, jesu divljaci i poluljudi.

Pomorski stručnjak „Manchester Guardian“ uverava, da su Engleska i Francuska na Sredozemnom moru u ogromnoj nadmoćnosti prema italijanskoj floti. Francuska i Velika Britanija na Sredozemnom moru imaju pet oklopnačica, sa 159.000 tona, i 16 linijskih brodova, sa 488.000 tona; dok Italija ima samo jednu oklopnaču, od 26.000 tona i 4 linijska broda. Saveznici dovršavaju još 3 oklopnače i 10 linijskih brodova, dok Italija gradi 4 oklopnače i dva linijska broda. U drugim vrstama brodova saveznička nadmoćnost nije tako velika, ali je ipak znatna. Italija je, doduše, jaka u podmornicama i u motornim torpednim čamcima, ali time ne može da popravi ravnotežu u svoju korist. Ona zavisi od pomorskog saobraćaja, a saveznici su gospodari na moru. Sem toga Italija ima vrlo dugu obalu, nezštićenu ostrvima, i svi njeni gradovi izloženi su napadima iz vazduha. Ona ima, tu prednost, da može poremetiti saveznički saobraćaj na Sredozemnom moru.

Slet sokolske župe Osijek u Borovu

Za slet sokolske župe Osijek, koji će se održati u Borovu na Vidovdan, sastavljen je sletski odbor, od najvidenijih predstavnika sokolske župe Osijek. Na čelu mu je starešina župe, brat Dušan Krulj, a potpredsednici su mu braća Toma Maksimović, Berislav Jeričević i brat Roguljić iz Vukovara.

Poduzete su mere da svi učesnici na sletu u Borovu, uživaju popust u vožnji željeznicom od 75%. Na taj način će se u Borovu sakupiti vrlo veliki broj Sokola iz župe Osijek i okolnih župa. Najveća atrakcija sleta je među-

Stupanje sokola u Vojnu akademiju

Vojna akademija je ustanova koja daje našoj vojsci mlade vođe, dobro obučene i svjesne svoje velike misije. Oni moraju u Vojnoj akademiji da dobiju opće vojno obrazovanje, kako bi mogli da što bolje posluže, kada bude zahtevalo Kralju i Otadžbini. Ti mladi oficiri treba da budu oni, koji će, po uzoru svojih predaka dragovoljno dati svoje živote na oltar otadžbine.

Za vrijeme pohađanja Vojne akademije, među ostalim predmetima, uče mladi akademci i istoriju. Ali kako god bila knjiga opširno napisana, neće nikada obuhvatiti svu istoriju jugoslovenske misli i rad onih, koji su toj misli najviše dali. Stoga je potrebno da mladi akademci budu članovi onog udruženja, koje će ih vaspitati u nacionalnom duhu i spremati ih, da izvrše kako treba svoj veliki zadatak, a to je Soko. U Sokolu oni će upotpuniti nacionalno obrazovanje, a istovremeno i tjelesno, što je važno za rad mladih oficira.

Budući mladić, kad ulazi u akademiju ima već izradene lične nazore, koje je teško mijenjati, potrebno je da u Vojnu akademiju idu oni, koji imaju razvijenu jugoslovensku i slovensku svijest. Pošto se u sokolskim društvima najviše radi na širenju jugoslovenske misli, jasno je da su Sokoli najpozvaniji da se u što većem broju javljaju u Vojnu akademiju. Primjer zato može dati sokolsko društvo Zemun, čijih dvadeset članova se nalaze u Vojnoj akademiji. Kada ti mladi Sokoli svrše Vojnu akademiju, poći će u razne garnizone po cijeloj zemlji. Tu će moći da u najširem obimu propagiraju među vojnicima i građanima jugoslovenstvo i sokolstvo. Kao vojni referenti u pojedinim društvima mogu na uspješan način da propagiraju među narastajem ljubav za vojsku i želju da i oni postanu oficiri.

Sve ovo važi i za Pomorsku i Vazduhoplovnu akademiju. Smatram da je potrebno da se stupanje Sokola u ove akademije što više propagira sa strane svih društava i četa, naročito među naraštajem, jer su to godine najjačih ideala. Uspjeh Sokola, pitomaca Vojne akademije, o kome je javio „Sokolski Glasnik“ u broju od 19 aprila, potvrđuje najbolje ove moje riječi.

Split

Obiad Pavlović

Немци у Југославији

„Равноправност“, који излази у Панчеву, се осврће на изјаву сенатора, г. Др. Попа, дату уреднику загребачких „Новости“, о ставу немачке мањине у Југославији, према држави. Др. Поп је у тој изјави казао, да се признаје свесним Немцем, али да је сасвим лојалан и веран Краљевини Југославији и њеном Краљу Краљу. „Равноправност“ подвлачи, да је Др. Поп за Немце у Југославији тражио најшира права, јер свака мањина има право да живи својим слободним животом; али да је заборавио надодати, да сва та права, а нарочито школе, Немци у Југославији већ давно имају, док их напротив Југословени у Немачкој немају. „Равноправност“ примећује, да је Др. Поп претерано навео број Немаца у Бановини Хрватској, јер их тамо има само 80.000, а не 100.000.

народно такмичење наше и бугарске гимнастичке врсте, затим венечјанска ноћ на Дунаву итд.

Жујски слет и прослава 20-годишнице Соколске жупе Петровград

Управа околске жупе Петровград одржала је 4 маја седницу, на којој су тајник Жеберан, начелник Погачник, просветар Мојсиловић и благајник Цветков поднели извештаје о припремама за прославу 20-годишнице жупе.

Управа жупе је одлучила, да се прослава 20-годишнице одржи у Великој Кикинди, 16 и 17 јуна, и да се том приликом одржи и XV жуписки слет, у Великој Кикинди, а да се 15 јуна 1940 одрже општа жупска такмичења чланова, чланица и параштаја, такође у Великој Кикинди. Приликом ових свечаности ће се извршити и освећење жупске заставе, коју ће подарити жупни бр. бригадир Драгутин Ристић, дивизијски генерал у пензији, који је прогласио први ослобођење Великог Бечерека и Велике Кикинде 1918 г., и ушао у те градове на челу победилачке српске војске.

За ову прославу чине се већ потребне припреме, у јединицама и у жупи, а припадници жупе се спремају, да у великом броју пођу на ове соколске манифестације, које ће бити увеличане и прославом 30-годишнице Соколског

друштва Велика Кикинда, једног од најстаријих друштава жупе Петровград. Оно ће том приликом осветити и нараштајску заставу и отворити гај, који подиже, у оквиру Петрове Петолегнице. Друштво Велика Кикинда спрема и веома лепу споменицу за прославу своје 30-годишнице, која ће за кратко време изаћи из штампе.

На дан 16 јуна по подне ће се одржати велика јазна слетска вежба, а увече академија. На дан 17 јуна ће се одржати свечана седница жупе и друштва, затим освећење заставе и свечани ручак, а увече просветна академија. По подне тога дана ће учесници разгледати град и радоче за СПП у Вел. Кикинди. На ове свечаности ће бити позвати многобројни гости и стари чланови из доба оснивања жупе и друштва Вел. Кикинде; затим старешине жупе и остали часници од оснивања до сада.

Велика Кикинда је град са преко 30 хиљада становника, у коме Југословени чине претежну већину, па ће ове свечаности безусловно успети. Ст. Ж.

Protivnici sokolstva

NOV PROCES PROTIV BR. Č. MILICA

„Sokolski Glasnik“ je već javio o procesu koji se pre neko vreme vodio u Mostaru protiv brata Čede Milica, starešine Sokolske župe Mostar, zbog toga da je širio neki letak, koga su inače mnogi naši listovi objavili. Brat Milić je bio oslobođen optužbe, ali je Stol sedmorice u Zagrebu ukinuo to rešenje i odredio ponovnu raspravu.

Neka gospoda u Zagrebu se drže, kao da Banovina Hrvatska u današnjim vremenima nema „opasnijeg neprijatelja“, nego li je brat Milić, čija ljubav za Hrvate je veća od svih onih, koji sličnim šikanama kompromituju hrvatsko...

NAPADAJI „HRV. ZAŠTITE“

Pišu nam iz Šibenika: članovi „Hrvatske zaštite“ ne prestaju da terorise sokolsko članstvo, u kraju oko Biograda na moru. Tako su pre par nedelja upali naoružani u kuću brata Vjekoslava Benčića u selu Kraju, kod koga se nalazilo 10 članova tamošnje Sokolske čete. Stali su da ih grde i vredaju, tražeći da odmah napuste Benčićev stan. Kad su ih članovi naše čete izbacili, vratili su se članovi Zaštite u trostrukom broju, preteći im, da će porušiti kuću, ako se svi ne razidu. Pred takvom opasnošću naša su braća pokušala da pobegnu, ali su neki od njih bili teško ranjeni. Kao n. pr. Benčić Vice, Ljubanović Andrija i Mazić Dragutin. Iste večeri su članovi Zaštite napali još neke sokolske članove i silom ih pretresli. A na kuću starešine Krste Benčića napali su kamenjem. Istoga dana bio je napadnut tajnik čete, Petar Benčić, koji se nalazio u Biogradu na moru, od tamošnjih članova Zaštite.

ZAR I OPET OTIMANJE SOKOLSKOG DOMA?

Pišu nam iz Krapine: Brat J. Vohel bio je pozvan, 3 maja, u Sresko načelstvo, gde mu je sreski načelnik, Turkalj, predočio zapisnik, prema kome je opštinska uprava u Krapini tražila od Banske vlasti, da se sresko načelstvo preseli u sokolski dom, koji je i onako državna zgrada,

pa se može upotrebiti za smeštaj državnih nadležstava i za stan sreskog načelnika. Brat Vohel je na to izjavio, da zgrada nije državna, već da je svojina Saveza SKJ i prema tome da je jedino Savez vlastan raspolagati njom. Sa ovim u vezi treba napomenuti da se već duže vremena, sa strane naših protivnika, pronose glasovi, da sokolski dom treba oduzeti i dati drugim društvima, pa nije čudo ako se ovaj korak dovodi u vezu sa ovim namerama.

OTPUŠTANJE SOKOLA

Pišu nam iz Imotskog: Nedavno je otpušten iz službe zvaničnik-dnevničar kod sreskog suda u Imotskom, Jovan Kadijević, ni zašto drugo, već zato što je, kao dobar Srbin, bio i dobar Jugosloven i tajnik sokolske čete u Glavini. Da je to tačno, svedoči i činjenica, što je uvek bio ocenjen kao odličan. Sada je bačen na ulicu, da se učini mesta jednom poturici, koji je nekada bio sokolski prednjak, dok je sada najgrlatiji u „Hrvatskoj Zaštiti“. I na taj se način nagrađuju loši karakteri, a gone ispravni ljudi. Kao što je brat Kadijević, koji je bio na ponos četi u Glavini, a koji je sada upropašten.

ZNAČAJAN PROCES U CELJU

Celjsko „Nova Doba“ izveštava o pretresu protiv inž. Vestena, o kome smo već javili u „Sokolskom Glasniku“. Svedok, R. Kraupner, je posvedočio, da ga je Vesten uvredio rečima „Van sa Vindišima“ (pogrdan naziv, kojim Nemci nazivaju Slovence). Trgovac Debenjak je također potvrdio, da mu je Vesten kazao „Još jedno slovenačko pseto“; a Miroslav Zagar i još nekoliko svedoka izjavili su, da se i prema njima Vesten uvredljivo ponašao. Na osnovu toga bio je inž. Vesten osuđen, po čl. 5 Zakona o zaštiti države, na 2 meseca zatvora i na 8.000 dinara globe. Inž. Vesten je sin poznatog velikog industrijalca iz Celja, a „Nova Doba“ primećuje, da čitav taj pretres podaje „značajnu sliku mišljenja izvesne gospode, kojima kod nas i suviše dobro ide, a koje je prožeto mržnjom prema nama“.

ČITAJUĆI NOVINE...

U poslednje doba čitamo često u govorima različitih naših političara: „Da nije bilo ovoga ili onoga, Jugoslavije danas ne bi bilo“, itd. Ne smatramo međutim, da su takve izjave zdravo promišljenje. Jer ako saberemo sve zajedno, izgledalo bi da postoji bezbroj uslova, bez kojih Jugoslavije danas ne bi bilo, ili zbog kojih bi moglo da je ne bude. Kao da se radi o nekom pevačkom društvu...

Za svesnog Jugoslavena ne smeju, međutim, da dodju ni u kombinaciju slučajevi, kad „Jugoslavije ne bi bilo“; jer svi naši unutarjni sporovi i nesuglasice mogu uspešno da se reše samo onda, ako Jugoslavija BEZUSLOVNO bude i ostane. Ni Srbi, ni Hrvati, ni Slovenci, niti ikoja grupa među njima, nemaju prava da se hvale, da bez njih pojedinačno, ili bez nekog njihovog koraka „Jugoslavije danas ne bi bilo“. Jer kad ne bi bilo Jugoslavije, šta bi bilo od njih? I zar ne spavamo svi mi, ne samo srpstvo, hrvatstvo i slovenaštvo, nego i svaku stranku, svaki kraj i svakog pojedinca, time što bezuslovno hoćemo i jaćamo Jugoslaviju?!

„METALURGIJA“, organ metalurške industrije u Jugoslaviji, objavljuje članak Zvonimira Martinkovića, u kome se kaže, da federalizam i podela na tri naroda mogu da budu dobri u političkom, državnom i kulturnom pogledu, ali nikako u privrednom. G. Martinković misli, da se u svemu možemo cepati do mile volje, sem u privredi, koja čini jednu celinu. „Dvadeset i dve godine zajedničkog života Srba, Hrvata i Slovenaca formirale su jednu narodnu privredu i jedno privredno područje“, — veli se u tom članku, pa se žali, što se, nakon ustanovljenja Banovine Hrvatske, primećuju pojave, koje idu za drobljenjem tog jedinstva i čije loše posledice, za privredu celne i pojedinih delova, se već žalost vide.

Posledice u privredi se vide već zatp, što se radi o interesima, zbog kojih ljudi najpre stanu da kukaју. Ali ubedeni smo, da neće proći dugo, pa će se videti, da do isto tako negativnih posledica dovodi politika cepanja i rasparčavanja, i na političkom, socijalnom i kulturnom polju.

Zagrebački »Savremenik« je u broju za april objavio članak šefa zagrebačke opštine, g. Dr. M. Starčevića, o razvoju Zagreba. U tom članku se, između ostalog, konstatuje, da su »prilike koje su nastale iza 1918 godine znatno pojačale privlačnost Zagreba« i »odlučno uticale na priliv stanovništva«, tako da je u prvom deceniju Zagreb porastao za 70%, dok danas Zagreb ima već oko 250.000 stanovnika. Dalje se iznosi, da je, od g. 1919 u Zagrebu izgrađeno više kuća, nego što je bilo brojno stanje svih kuća u Zagrebu g. 1910; da su industrijska preduzeća kroz to vrijeme porasla, od 42 na 252, te da »Zagreb ima danas više djaka, nego što je pre pedeset godina imao stanovnika«.

G. Starčević se, doduše, žaca da kaže, da se sve to dogodilo NAKON OSLOBODJENJA I UJEDINJENJA, III OTKAD SE ZAGREB NALAZI U SLOBODNOJ JUGOSLAVIJI, već tome daje sramež-

ljivi naziv: »prilike, koje su nastale iza 1918 godine«, — kao da se radi o nekoj pošasti... Ali u tome i jest pikanterija! Jer nam se već uši probiše uveravanjem, da ovih poslednjih dvadeset godina, ili kako bi g. Starčević kazao »prilika, koje su nastale iza g. 1918« pretstavljaju najstrašnije razdoblje za Zagreb i za Hrvate... Medjutim se, za vreme tih najstrašnijih prilika, Zagreb potrostručio, a u industriji podesetostučio!

Svi smo svedoci, sa kakvim oduševljenjem su bili nedavno pozdravljeni hrvatski seljaci iz Čučerja, kada su, na Kolarčevom univerzitetu u Beogradu, prikazivali čučersku svadbu. Jednako kao što će biti srdačno pozdravljeni i u svim ostalim mestima u Srbiji. Pa ipak, »Hrvatski dnevnik« objavljuje vest o njihovom putu u Srbiju i u Bugarsku, samo pod naslovom: »Seljaci iz Čučerja na putu u Bugarsku!«

Važno je i prijateljstvo između Hrvata i Bugara, ali bi za svakoga od nas bar malko važniji trebali da budu odnosi između Srba i Hrvata...

Splitski »HRVATSKI GLASNIK« javlja o priredbi »Hrvatskog Junaka« u Imotskom, na kojoj je društveni stjegovoda, Miroslav Pušić, pošto o »Hrvatskom Junaku« nije imao šta da kaže, čitav svoj govor posvetio napadajima na sokolstvo.

Šteta što »Hrvatski glasnik« ne javlja, kakav je rodoljubivi hrvatski govor izrekao na toj priredbi i poznati imočanski protusokolski heroj. — Italo Colombani...

Nema dana, da iz Banovine Hrvatske ne primamo natrag pojedine brojeve »SOKOLSKOG GLASNIKA«, sa oznakom »ne prima«, »otputovao«, itd; i da odmah nakon toga dobijemo pismo od tih, koji su tobože »otputovali«, ili »neće da primaju«, u kome se žale, da nisu primili list i mole nas, da im ga pošaljemo. Formula je postala već toliko stereotipna, da nam se vratilo i nekoliko brojeva, upućenih na sokolske čete ili društva, sa primedbom »otputovao u vojsku«.

Dode li do potrebe, biće naravno i takvih slučajeva, gde će čitave sokolske čete, do poslednjeg člana sa oduševljenjem otputovati u vojsku. Ali za sada je takav slučaj prilično neverovatan, osim u srcima frankovačkih štetočina, na poštama u Hrvatskoj.

SUDELOVANJE ŠKOLA NA II SVESOKOLSKOM SLETU 1941 GOD. U BEOGRADU

Ministarstvo prosvete raspisalo je konkurs za četiri najbolja sastava prostih vežbi kao i muzičke pratnje za vežbe učenika i učenica srednjih i njima sličnih škola, koje će sudelovati na pomenutom sletu. Vežbe su posebno za učenike, posebno za učenice nižih i viših razreda. Četiri najbolje vežbe nagradiće se sa po 500 dinara, isto tako i muzičke pratnje. Škole su izveštene o konkursu. Vežbe i upute za u-takmice štampaće se u posebnoj knjižici i razaslati školama.

SOKOLSKO STUDENTSKO SREDIŠTE U AKCIJI

U cilju okupljanja sokola studenata, Središte je pokrenulo veoma živu akciju, i ta akcija primljena je kod svih sokola studenata vrlo oduševljeno. Nakon osnutka Središta u Beogradu, pokrenuće se akcija za osnivanje Središta u svim mestima, sa univerzitetom ili fakultetom. Kao prva etapa toga rada dolazi Skoplje, gde 18 o. m. polazi grupa od 20 sokola studenta, članova Sokolskog studentskog središta, radi osnivanja Središta na tamošnjem Filozofskom fakultetu. U vezi s tim sokoli studenti vrše marljive pripreme, a i braća iz Skoplja spremaju veoma srdačan doček. Tim povodom održaće se velike sokolske svečanosti u Narodnom pozorištu, u Skoplju, u čijem će programu sudelovati i članovi Središta iz Beograda.

G. Jakč

PREDAVANJA U STUDENTSKOM SREDIŠTU

U okviru propagandnog kursa za članove Sokolskog studentskog središta održaće se, od 21 do 31 maja, drugi deo propagandnog kursa, po ovome redu: 21 maja (utorak) — brat inž. Sveta Vučković: »Metodi rada na selu«;

24 maja (petak) — Dr. Aleksandar Dajac: »Zdravstveni problemi sela«;

25 maja (subota) — brat Veljko Kuprešanin: »Radne čete«;

28 maja (utorak) — brat Vučković: »Poljoprivredni problemi Jugoslavije«.

Predavanja se drže u prostorijama Saveza S. K. J., i to: utornikom i petkom od 19 do 20 časova, a subotom od 20 do 21 čas. Mole se braća i sestre da dolaze na predavanja u što većem broju, naročito na predavanje brata Veljka Kuprešanina, koji će im moći, kao oproban radnik na selu i saradnik poznatog sokolskog radnika brata Dr. Popovića, da prikaže rad četa na selu, i na taj način ih osposobi za njihov skorašnji rad u narodu.

Sl. Nič

Država se besci da kcaja i bezuslovno!

»HRVATSKI DNEVNIK« se na uvodnom mestu osvrće na rodoljubivi članak slovenačkog pesnika, OTONA ŽUPANČIČA, objavljen u ljubljanskom »Jutru«, a koji i mi prenosimo, u današnjem broju. Zagrebački list mu u glavnom odobrava, ali — ma koliko da ne veruje da ima takvih cepidlaka, o kojima govori Župančič, — i sam pada u slično cepidlačenje, pa kaže:

»Država stvarno treba biti organizovani narod, i gde ona to nije, takva ustanova doduše može nositi naziv države, ali ona ne služi svrsi države... Narod stvara državu, oni ih i brane sve dotle, dok te države služe svojoj svrsi ili dok barem ima opravdane nade, da će joj u budućnosti služiti.«

To je, medjutim, baš ono, protiv čega se Župančič i zdrav rasni instinkt našeg naroda bore. Jer svoja država se ne brani, ni dotle ni dole, već DO KRAJA I DO POSLEDNJEG ČOVEKA! Svoja država znači i svoja sloboda. U svojoj državi, čak i onda kada bi bila najgora, postoje mogućnosti da se, i bez ratova i revolucija, obrne sve u najbolje. Bez svoje države, ma šta o njoj mislili, ne bi

Са недељне смотре у Соколском друштву Београд — Матица: Чланови савезне управе у строју.

blo moguć, ni sporazum ni Banovina Hrvatska. Nikakvih slučajeva nema, gde robovanje tudjinu može da bude prihvatljivije od svoje države. Jer gubitak svoje države znači grob, u kome više nema druge alternative, nego truljenje, ili krvavo pogibanje...

SOKOLSKI NARODNI UNIVERZITET

Девето предавање на Соколском народном универзитету жупе Београд, у Соколу Матици, одржао је прошле среде Др. Иван-Марија Чок, председник Савеза емиграната, о „Соколству и Југословенима у туђини“. Предавање је било одлично посећено, а предавач је настојао да свестрано прикаже рад соколства међу Југословенима у отргнутим крајевима, у чему је потпуно успео, јер је у томе раду и сам узимао учешћа. Др. Чок био је награђен срдачним аплаузом.

Идуће предавање одржаће у среду, 22 маја, генерал Драгutin Живановић, инспектор земалске одбране о теми: „Соколство у одбрани јединства, слободе и независности Југославије“. Почетак у 20 сати.

JUBILEJ SLOVENAČKE HIMNE

Ovih dana se navršava 80 godina od postanka slovenačke himne, »Naprej zastava slave!«, koja je danas sastavni deo jugoslovenske državne i nacionalne himne. Pesma je nastala 16 maja 1860, u Beču. Davorin Jenko sedio je u jednoj kavani i čitao feljton u listu »Die Presse«, u kome se sa porugom govorilo o Slovencima i o Slovenima uopšte. Jenko je bio tako ogorčen, da je bacio list i pošao napolje. Razmišljao je o veličini slovenstva i o njegovim protivnicima, pa su mu same od sebe dolazile u misao i reči i melodija buduće himne. Još istoga dana bacio ju je na papir, a prvi put se pevala na javnom mestu, 22 oktobra 1860, na jednoj zabavi Slovenačkog pevačkog društva u Beču. Kao što je poznato. Davorin Jenko je docnije živio u Beogradu, pa je komponovao i srpsku narodnu himnu, »Bože pravde«.

REUMATIZAM

kostobolja, ishtas, probadanje, ukočenost žila itd. Učeli sa uspehom.

„ANTIREUMIN“

dobar lekoviti preparat isproban u državi i na strani. Cena orig. flaši od 75 gr. Din. 35.— sa poštarinom Din. 40.— 3 orig. flaše Din. 105.— Salje pouzdem Mr. Ph. MRKUSIĆ apotekar u Mostaru (Ban. Hrvatska). Dobiva se i u apotekama. Oglas reg. pod Br. 14245 od II-VIII-1935 godine.

IZ NAČELNIŠTVA SAVEZA SKJ

Obaveštavamo načelnštva župa, da su iz štampe izašle »Proste vežbe mlade i starije ženske dece za II svesokolski slet SSKJ u Beogradu 1941 god.« Cena Din. 5.50.

Isto su iz štampe izašle i »Igre za članice sokolskih četa«, na II svesokolskom sletu SSKJ u Beogradu 1941 god.« Cena im je Din. 7.50.

Molimo načelnštva župa, da nas odmah obaveste, koliko žele komada da im pošaljemo.

SOKOLSKA ŠTEDNA I KREDITNA ZADRUGA U SPLITU

Stanje na 30 aprila 1940

Aktiva: blagajna: primila din. 326.422.25, izdala 326.009.25, stanje 413. — Zajmovi zadrugarima: izdano 342.873, vraćeno 90.496, stanje 252.377. — Aktivni tekući računi: novčani zavodi 105.489.34, zadrugari 58.656. — Tiskanice: 4.218.75. — Inventar: 200. — Poslovni udjeli kod revizijskog saveza 1.000 Din. — Troškovi: 805.41. — Ukupno aktiva: 423.159.50 — Pasiva: Ulozi na štednju: uloženo 484.823.50, dignuto 113.149, stanje 371.683.50. — Sitna štednja: 3.391. — Pasivni tekući račun: 2.714. — Poslovni udjeli zadrugara: 29.975. — Rezervni fond: 5.120. — Socijalni fond: 1.560. — Prosvjetni fond: 1.560. — Dohotci: 7.158. — ukupno pasiva: 423.159.50. — Ukupni promet poslovanja 2.210.263.82. — Zadruga ima 298 zadrugara sa 1.203 poslovna udjela.

Sestre-Braćo!

Upamtite da čete sokolsku odoru, vežbaće odelo i sve ostale sokolske potrepštine dobiti jedino, propisno i jeftino u solidnoj i poznatoj

Trgovini sokolskih potrepština

Branko Palčić

ZAGREB
Kraljice Marije 6
BEOGRAD
Balkanska 22

Tražite besplatni cenovnik

UGODNE SU ŠETNJE U UDOBNIM CIPELAMA

15

45301-2204

Za lijepe dane najjeftinije i najpodesnije platnene cipele, sa gumenim donovima. Dječje Din 15.-, 19.-, 25.-, ženske Din 29.-, muške Din 35.-.

69

2405-6553

Udobne i lagane ženske cipele od distina sa poluvisokom potpeticom. Vrlo pogodne za kancelariju i šetnju.

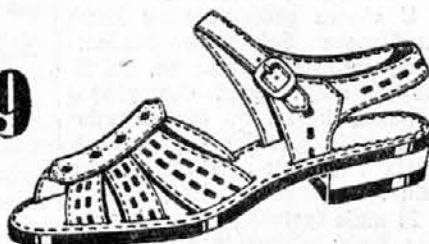
25

40891-7063

Dječje sandalice od jakog platna, sa elastičnim donom i špangom preko rista. Razmjer 2 Din 29.-, razmjer 3 Din 35.-.

69

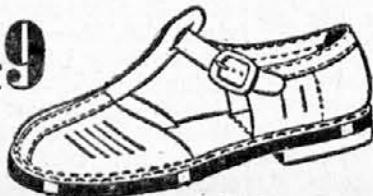
3985-13121

Ukusno izrezane cipele od fine bijele kože, sa kožnim donovima i niskim potpeticama. Idealne za proljetne dane.

6

49

5761-63892

Fina dječja fleksibilna sandala, sa ukrasom i špangom preko rista. Razmjer 2 Din 59.-, razmjer 3 Din 69.-, razmjer 4 Din 79.-.

99

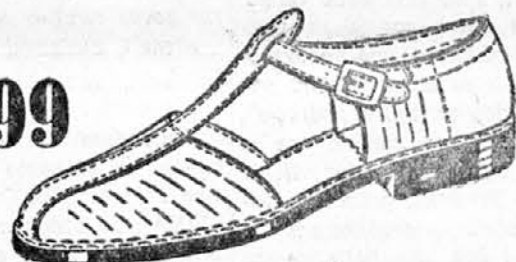

3965-96154

Ukusne ženske sandale za lijepe proljetne dane, sa kožnim donovima i niskim potpeticama.

RADIŠA
Čarapa koja ne vara. Osvojila je stotine hiljada svojom trajnošću i jeftinošću.

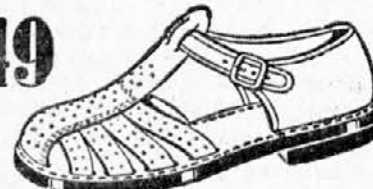
99

8767-04680

Veoma udobne muške fleksibilne sandale od mekane kože, sa kožnim donovima.

49

5961-14841

Divne dječje sandalice od fine bijele kože, sa jakim kožnim donovima. Trajne su a uz to vrlo jeftine. Razmjer 2 Din 59.-, razmjer 3 Din 69.-, razmjer 4 Din 79.-.

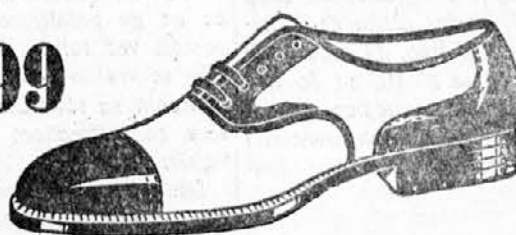
99

2945-44637

Praktične i jake cipele od boksa, na špangu, sa kožnim donovima i potpeticama.

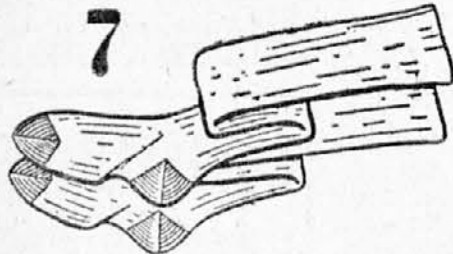
99

9337-2626

Gospodinu uz novo odijelo dobro pristaju ove fine cipele od sivog platna kombiniranog sa lakom.

7

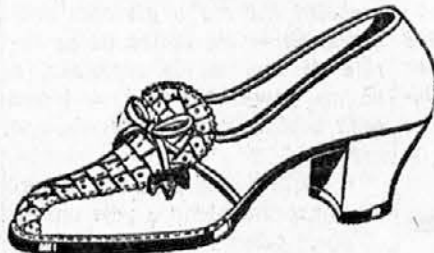

NESTAŠKO

Din 7, 8, 9 i 10.

Veoma jeftine dječje čarape od pamuka. Peta i prsti naročito su pojačani.

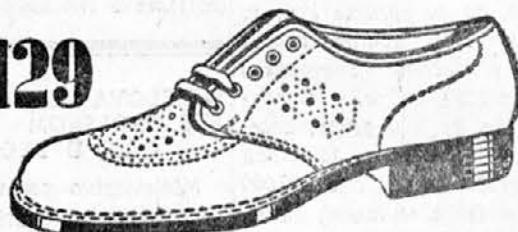
129

2625-44154

Veoma udobne ženske cipele od finog teletskog boksa, preko rista ukrašene ukrasnim jezikom. Izradujemo ih u crnoj i smeđoj boji.

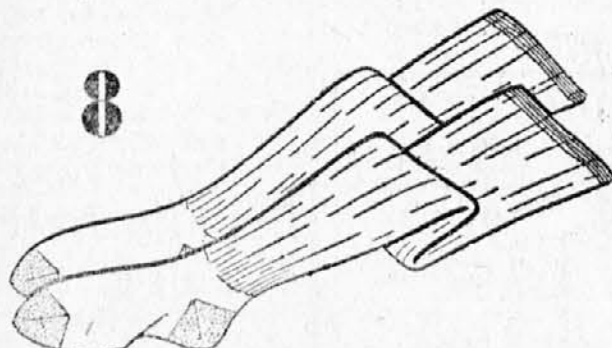
129

8927-44684

Elegantne cipele za gospodu. Od sivog ili smeđeg semiša ili od kože, ukrašene rupicama.

8

KUČANICA

Trajne i jake pamučne čarape za rad i za kuću.

Rata